

FEB 24 1956

MAR - 5 1956

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ¢

Nr. 1,275

PENKTADIENIS, VASARIO (FEBRUARY) 24, 1956, TORONTO, ONTARIO

META I XXV

Louis Seaton, General Motors korporacijos atstovas, ir George Burt, UAW unijos direktorius, kurie pasirašė sutartį tarp kompanijos ir darbininkų. Streikas truko 148 dienas. Darbininkai laimėjo didžiąją savo reikalavimų.

Taika ir Sugyvenimas Ima Viršū, Reikia Eiti prie Nusiginklavimo

TORONTO. — "Tik įsivaizduokit", pareiškė Dr. James Endicott, Kanados Taikos Kongreso lyderis, "praėjo 18 mėnesių, kaip nėra karinio šaudymosi! Pirmą kartą per 20 metų. O šį rytą atėjo žinios, kad einama prie užgesinimo karo kibirkščių Malajoje."

"Tik pagalvokit, ką tas reiškia," tęsia jis: "Nebemė-

Amerika Išsiųs Tankus Arabams

WASHINGTON. — Prezidentas Eisenhower nuėmė embargo ant ginklų arabams. Tiesa, blokada buvo trumpa, bet buvo sulaukta 18 tankų dėl Saudi Arabijos.

Tas, atrodo, buvo padaryta todėl, kad būtų galima praleisti ginklus dėl Izraelio. Izraelis yra užsąkęs už \$110,000,000.

Jeigu Amerika būtų nepraleidus ginklų arabams, o Izraelis būtų galėjęs pirktis, tai arabai būtų labai supykę. Tai būtų labai pakenkę Amerikai arabiškose šalyse, kur ji naudojasi aliejų šaltiniais.

tomos napam bombos ant civilinių žmonių. Nebežūsta kareiviai. Nebėra oro pavojaus sirenų išgąsdinimui vaikų. Niekur pasaulyje nebesibauginama dėl mėnesienos. Visur taikus sugyvenimas".

Taika ir sugyvenimas viršta realybe, sako jis. Dabar belieka tik tai siekti, kad būtų sumažintas apsiginklavimas. Ar galima pasiekti nusiginklavimo. Jis sako, kad galima.

Sulaikymas karo, sako jis, pats per save neatsirado. Kas gi sulaukė per tris kartus nuo karo bedugnės, apie ką kalbėjo Dullesas? Tai buvo ne Dullesas, o taikos judėjimas. Taikos judėjimas neprileido tos didžiosios katastrofos.

Jei manymu, ginklavimosi sumažinimas taip pat galimas, tik reikia siekti to, reikia kovoti už tai, kaip buvo kovoje už taiką ir sugyvenimą. Jei sugyvenimas virto realybe, tai ir ginklavimosi sumažinimas yra galimas.

Kanados Taikos Kongresas imasi tam tikrų žygių ir kviečia visuomenę palaikyti jo pastangas. Kovo 19 dieną lankysis Ottawoje delegacija, kuri matysis su

vyriausybės ir parlamento atstovais. Prieš tai bus konferencija nusiginklavimo reikalu, už pripažinimą Kinijos.

Už kiek laiko bus Kanados, Francijos, Didžiosios Britanijos, Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos pasitarimas dėl aptarimo nusiginklavimo problemų. Šiame pasitarime dalyvaus naujas Francijos premjeras, kuris žadėjo išnauju peržiūrėti nusiginklavimo problemą.

Taika gali būti užtikrinta, reikia tik tęsti veikimą už jos sustiprinimą.

Peruvijais Laivynas Uždarė Maištininkus

LIMA, Peru. — Peruvijos laivynas užblokavo divizioną sukilėlių Iquitos mieste, kur įsitvirtino minėta divizioną su generolu Merino.

Sukilėliai kaltina dabartinį prezidentą, generolą Odrį, kad jis neištikimai vykdo ankstyvesnio sukilimo, per kurį buvo nuverstas prezidentas Bustamante, siekius.

Taigi, Odrį nuvertė Bustamantę, o dabar generolas

Komunistų Suvažiavimas Atkreipė Pasaulio Atydą

MASKVA. — Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos Dvidešimtas suvažiavimas čionai atkreipė viso pasaulio atydą. Jis bus įtrauktas į istoriją kaip vienas iš žymiausių įvykių pasaulyje.

Suvažiavimas ne tik užrekdavo milžinikus socializmo laimėjimus, bet ir išdirbo planus dėl tolimesnio darbo žmonių progreso. Pirmą kartą komunistinio judėjimo istorijoje buvo padaryta išvada, kad yra galimy-

bių išvengti imperialistinių karų. Taipgi buvo padaryta išvada, kad socializmas gali laimėti per rinkimus.

Niekad istorijoje nebuvo taip gerai išnagrinėtas visuomenės vystymasis ir te vystymosi kryptis įvairiose šalyse ir sąlygose. Suvažiavimas nesigėdijo užrekduoti padarytas klaidas, kaip vidaus reikaluose, taip ir užsienio. Savikritiškai buvo pažvelgta į vieno lyderio iškilimą, kas buvo Stalino vadovybės laikotarpiu.

Išrodo, kad niekad komunistinio judėjimo istorijoje nebuvo tokio brandaus suvažiavimo, kaip šis. Čia pasirodė tas milžiniškas komunistinių lyderių iškilimas, jų aiškus permatymas visų problemų ir sugebėjimas surasti tinkamą išeitį.

Šio suvažiavimo nauda visam pasauliui, be abejonės, bus labai didelė. Atgarsiai pasirodys visose pasaulio dalyse. Šis suvažiavimas pasirodė kaip visos žmonijos viltis.

Apie jį bus daug kalbama ir rašoma visame pasaulyje. Jis atidaro naują gadynę. Gadynę taikos, sugyvenimo ir taikaus progreso.

Ragina Kanada Didinti Pastangas Dėl Nusiginklavimo

VICTORIA. — Du parlamento nariai pasiūlė rezoliuciją, kad jis atsikreiptų į federalę vyriausybę ragindamas ją dėti pastangas, kad Jungtinės Tautos daugiau veiktų už nusiginklavimą.

Rezoliucija taipgi pasisako už tai, kad būtų sudaryta tarptautinė sutartis uždraudimui gaminti ir naudoti nuklinius ginklus. Vietoj to, nuklinė energija turi būti naudojama taikiems reikalams.

Rezoliuciją pasiūlė Leo Nimsick ir Frank Calder.

Vis daugiau ir daugiau balsų pasigirsta už nusiginklavimą ir prieš atominus ginklus.

Clevelande Išsteisino 4 Komunistų Lyderius

CLEVELAND, Ohio. — Po svarstymų, kurie tęsėsi ištisą savaitę, džiūrė išsteisino keturius Ohio komunistų lyderius, nors jie neišsivadėjo savo principų. Šeši komunistų lyderiai nuteisti, bet teisėjas McNamee dar nepaskyrė bausmės.

Išteisinimas keturių komunistų lyderių skaitomas dideliu persilaužimu teisminėje procedūroje prieš Smitho akto aukas.

Bylos pradžioje buvo paliuosuotas penktas komunistas dėl stokos paruošimų. Nuteisti: J. Brandt, L. Bethencourt, G. Kwatt, M. Chancey, A. Krchmarek, F. Hashmall.

Išteisinti: R. Campbell, J. Doughter, E. Greenfield ir F. Katz.

EUROPOJE ŽUVO NUO ŠALČIŲ 738

LONDON. — Europoje siautė dideli šalčiai. Visoj eilėj šalių šalčiai padarė daug nuostolių. Ryšium su šalčiais žuvo 738 asmenys.

Labai pabrango daržovės. Šiltesnių vietų pavasariniai augalai šunta po dideliu klotu sniego.

OTTAWA. — Visoj Kanadoj bedarbių pabaigoje sausio buvo 484,600. Tai 85,000 mažiau, negu tuo metu buvo praėjusiais metais.

Merino nori nuverst generolą Odrį.

Pasidairius po Kanadą

Toronto Metro ponų užsiėjimas aptaksuoti vieną milijoną namus matomai turi būti bendra su nejudomo turto vertelkomis, kurie susikrovi milijonus dolerių stato ištiesius blokus apartamentų. Jiems reikia daug nuomininkų.

Tik šiomis dienomis du žymūs nejudomo turto vertelkai (realestatininkai) pasiūlė pastatyti apartamentų už \$14,000,000. Nors jie sako, kad tai žemos nuomos projektas, tačiau pigiausias beclerio apartamentas kainuotų \$75.00 mėnesi. Su trimis miegamaisiais — \$155 mėnesi.

Tai tik vienas iš daugelio pavyzdžių, kaip turtingieji nejudomo turto verslininkai investuoja savo kapitalą, sukrauta tik pokario metu. Reikia manyti, kad jie turi žmonių valdvietėse, kurie vienu ar kitu būdu stengiasi padėti jiems. Bandymas bausti mažų namų savininkus padidintais mokesčiais gali būti vienas iš būdų išvaikyti nuomininkus ir pašalinti savininkus iš namų, kad būtų daugiau nuomininkų apartamentams.

Saskačevano premjeras aną dieną smarkiai užatakavo liberalų opoziciją provincijoje. Kalbėdamas provincialiam seimelyje, T. C. Douglas užvažiavo liberalų opozicijos lyderiui A. H. McDonaldui, pareiškdamas, kad jis Toronte sakęs, jog užtvanka Saskačevano "ne-

bus pastatyta, kol dabartinė CCF valdžia nebus išspirta lauk".

Federalė liberalų valdžia taipgi ignoruojanti Saskačevano reikalus. Ji lengvai suradusi \$85,000,000 dėl paramos privatiškai kompanijai, bet nerandanti \$65,000,000 dėl paramos pravesti irigacijai Saskačevanoje.

Rinkimai Saskačevanoje įvyks birželio mėnesi.

Kanados bažnytinė taryba raportuoja, kad trys aukšti bažnytiniai lyderiai vyks į Vengriją. Jie tenai išbus nuo lepos 28 iki rugpjūčio 5 d.

Vizitorių tarpe bus anglikonų bažnyčios Kanadoje galva, Most Rev. Walter Barfoot; United Church of Canada generalis sekretorius Dr. Ernest Long; ir Canadian Council of Churches generalis sekretorius Dr. W. J. Gallagher.

Kanados Darbininkų Kongreso prezidentas A. R. Mosher sako, kad reikia trumpinti darbo dieną. Automacija išstumia iš darbo vis daugiau ir daugiau darbininkų.

Netolimoj atėityj, sako jis, darbininkai turės reikalauti įvesti 30 valandų darbo savaitę.

C. W. Gilchrist, Canadian Good Roads Asociacijos direktorius, pareiškė, kad Kanados civilinio apsigynimo pasirengimas yra gigantiška tragedija.

Jo manymu, vienintelis apsigynimas nuo H bombų yra evakuacija miestų. O tas neįmanoma, kol gatvės nenuvalytos ir keliai ir transportacija neparengti dėl evakuacijos.

Ar nepradės ponai tiesti gatves ir kelius tik tam, kad būtų galima evakuoti miestus?

Bet kur evakuoti? Star sako, kad viena H bomba galėtų viską sunaikinti Toronte, Hamiltone ir į šiaurę net iki Barrie.

Vakaru Vokietijos konsulas nusiskundė, kad Torontas nerodo jam pagarbos. Jau trys metai, kaip jis negali susirasti rezidencijos.

Jeigu jis apsirenka tinkamą namą, tai namų savininkų asociacija neleidžia pirkti. Žmonės nenori, kad gyvenamoj apylinkėj būtų įstaiga ir dar diplomatinė.

Kanadietis

Paiėškojimas

Paiėskau Antano Matuliansko, kilusio iš Uteno apskr., Andrioniškio valsė., Ramaškonių kaimo. Į Kanadą atvyko 1827 m. ir paskutiniu laiku gyveno ir gal gyvena Timminse.

Prašau pačiam atsilipti ar žinantieji jo adresą prašau pranešti šiuo adresu:

Petras Budreika
R. R. 4, West Lorne,
Ontario

Damon Pawless, GM darbininkas Oshawoj, prasiėdėjęs streikui pareiškė, kad jis

neškus barždos, kol streikas nepasibaigs. Čia jis matomas su dviem darbininkėm, kurių sako, kad jis vienas nebegalės apsidirbti su 148 dienų baržda.

KNYGOS

IDOMIOS IR NAUDINGOS PASISKAITYMAI

AMERIKOS PREZIDENTAI. Parašė A. Bimba. Trumpos biografijos visų iki šiol buvusių Jungtinių Valstijų prezidentų ir jų visuomeninės rolės Amerikos žmonių gyvenime. Knyga 288 puslapių. Kaina \$2.00.

SVEIKATOS ŠALTINIS. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudingi patarimai kaip užsilaikyti ir kaip suteikti sau pirmąją pagalbą. Daug patarimų įvairiais sveikatos reikalais. Knyga 350 puslapių. Kaina \$2.50.

PASAKOJIMAI IS ISTORIJS. D. M. Solomsko raštų rinkinys. Įdomūs ir naudingi pasiskaitymai. 318 puslapių, kietais viršeliais. Kaina \$2.00.

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 pusl. Kietais viršeliais. Kaina \$1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai įdomus romanai iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina \$1.50.

POPIEZIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONES. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

VIDURAMZIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina \$1.00.

ŽMOGUS IR MASINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJS STEIGEJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadaš Kosčiūškis, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiavos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarbinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis karas Prancūzijoje. Kietais aparais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

KAIP IR SENATVEJE BŪTI JAUNAM. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimui, ypatingai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

ŪKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina \$1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilijų rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasionis. Joje telpa apie 300 eilijų bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informaciją ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina \$1.00.

PRISIKĖLUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, grįžęs iš apsilankymo Tarybų Lietuvoj po karo. Knyga 222 puslapių. Kaina \$1.00.

Kelias į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina \$1.00.

SAULETOJ ISPANIJOJ. Parašė Edvardas Zdanuskas. Jo pergyvenimų atsiminimai iš karo su Franko fašistais, 156 puslapiai. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisiūsti ir mokėstį. Persiuntimą mes apmokamė.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas,
P. O. Sta. C. Box 1007, Toronto 3, Ont.

TARYBŲ

Du Šimtai Naujų

Lietuvos TSR Valstybinės literatūros leidimų komisija 1956 metais turi išleisti daugiau kaip 200 knygų, tiražas sudarys daugiau, 2,600 tūkstančių egzempliorių. Planas numato, kad ta naujų knygų išleisti bus pakartotinai išleisti skiri veikalai, kuriuos čia pripažino skaitytojai.

Didelis dėmesys mas lietuvių literatūros kūrinių išleidimu matoma atspausdinti muosius tris toms Žemaitės šešiatomio rinkinio, poeto-revoliūrius J. Janonio veikalai Mickevičiaus-Krėvės "Zentas", V. Kudirkos finius kūrinius, P. Val "Dramas" ir kitus veikalus.

Platus yra tarybinių rašytojų knygų mo planas. Bus išleisti Nėries tritomai, A. V. lio knyga "Samdinė A. J. Baltušio knyga "Potos vasaros", A. Ba apsakymas "Tolimie liai", J. Dainio romanas munas laužo ledus Montvilos rinktinė, J. daičio apsakymai ir knygos.

Leidyklos plane žymiai užima verstinė literatūra. Šiais metais bus išleisti Gorkio kūrinių nuo 12-20-to tomo, V. G. K. kos apsakymai, F. G.

Lietuvos Kaimų Elektrifikavimas

Didelį užmojų Taryboje igavo kaimų elektrifikavimas.

Vien perėjais metų perduota eksploatacijos devynios hidroelektrinės šiluminės elektrinės vietovėse. Trisdešimt mės ūkio artelių pirmą užsidegę elektros tės kolūkiečių namų lektros motorai pradėti pašarų paruošimo chanizmus fermose, mašias, grūdų valymo mašinas, tiekia va karvides ir kiaulides. elektrifikavimui va per metus išleido kaip dešimt milijonų.

Dabar statomos stambios kaimų hidroelektrinės: Antalieptės, vos, Bublių ir Neveri bendras galingumas apie 4,000 kilovatų. metais pradėdamos hidroelektrinės prie ir Verknės upių Dė Jiezno rajonuose. Pe bus elektrifikuota 60 ūkio artelių.

TARYBŲ LIETUVOJ

Puolimas i Pelkes

Du Šimtai Naujų Knygų Pavadinimų

Lietuvos TSR Valstybinė grožinės literatūros leidykla 1956 metais turi išleisti daugiau kaip 200 knygų, kurių tiražas sudarys daugiau kaip 2,600 tūkstančių egzempliorių. Planas numato, kad greta naujų knygų išleidimo, bus pakartotinai išleisti atskiri veikalai, kuriuos plačiai pripažino skaitytojai.

Didelis dėmesys skiriamas lietuvių literatūros klasikų kūrinių išleidimui. Numatoma atspausdinti pirmuosius tris toms iš J. Zemaitės šešiatojo kūrinių rinkinio, poeto-revoliucionieriaus J. Janonio veikalus, V. Mickevičiaus-Krėvės knygą "Zentas", V. Kudirkos rinkinius kūrinius, P. Vaičiūno "Dramas" ir kitus veikalus.

Platus yra tarybinių lietuvių rašytojų knygų išleidimo planas. Bus išleistas S. Nėries tritomis, A. Vieniūno knyga "Samdinė Alena", J. Baltušio knyga "Parduotos vasaros", A. Baltrušio apsakymas "Tolmieji keliai", J. Dainio romanas "Nemunas laužo ledus", V. Montvilos rinktinė, J. Dovydaičio apsakymai ir kitos knygos.

Leidyklos plane žymią vietą užima verstinė literatūra. Šiais metais bus išleista M. Gorkio kūrinių nuo 12-to iki 20-to tomo, V. G. Korolenkos apsakymai, F. Gladko-

vo, L. Leonovo, N. Ostrovskio, S. Maršako, I. Franko, A. Upičio, V. Lacio, G. Cernetelio ir kitų rašytojų knygų.

Bus taip pat išleisti užsienio rašytojų — H. Heinės, O. Balzako, Gi de Mopasano, D. Olridžio, B. Behatačarijos, M. Puimanovos, V. Reimonto, D. Defo, D. Londono, V. Skoto, D. Rodario ir H. Fasto kūriniai.

Apie dešimt lietuvių rašytojų knygų išleidžiama rusų kalba. Skaitytojai gaus A. Gudaičio-Guzevičiaus romano "Broleliai" 1-mą ir antrą dalį, V. Mykolaičio-Putino "Altorių šešelyje", K. Vorobjovo "Apsakymai", almanacho "Tarybų Lietuva" 3-čią knygą ir kitus veikalus.

Lietuvos Valstybinės Filharmonijos Jubiliejus

Vilniuje įvyko iškilmingas posėdis-koncertas, skirtas Lietuvos TSR Valstybinės filharmonijos 15-tosioms metinėms.

Apie filharmonijos kolektyvo kūrybinį kelią pranešimą padarė Valstybinės filharmonijos direktorius ir meno vadovas B. Fedaravičius.

Jubiliejaus proga filharmonijos kolektyvą pasveikino Lietuvos TSR Kultūros ministerijos, Tarybinių kompozitorių sąjungos ir Tarybinių dailininkų sąjungos, Lietuvos TSR Valstybinio nusipelnusio dainų ir šokių liaudies ansamblio, Lvovo valstybinės filharmonijos, Lietuvos TSR Valstybinio akademinio operos ir baleto teatro, Lietuvos TSR Valstybinio akademinio dramos teatro, Respublikinių liaudies kūrybos namų, Vilniaus Pionierių rūmų, Vilniaus rusų dramos teatro, Lietuvos TSR Valstybinės konservatorijos, Vilniaus V. Kapsuko vardo valstybinio universiteto ir kitų kolektyvų atstovai. Buvo paskaitytas Lietuvos TSR Ministrų Tarybos nutarimas dėl suteikimo Valstybinės filharmonijos chorui garbės vardą "Nusipelnęs Lietuvos TSR valstybinis choras". Buvo taip pat paskaityta daug sveikinimo telegramų.

Filharmonijos kolektyvo vardu atsakomąji žodį tarė Lietuvos TSR nusipelnęs meno veikėjas K. Kaveckas.

Po oficialiosios dalies įvyko didelis koncertas.

Lietuvos melioracijos mašinų stotys pereinamais metais nusausino daugiau kaip 30 tūkstančių hektarų pelkėtų ir perdaug drėgmės turinčių žemių. Apie šių stočių darbo mastą galima spręsti, kad ir iš tokių skaičių. Magistralinių kanalų, vandens priimtuvų ir smulkaus nusausinimo tinklo statyboje vien tik mechanizmai atliko daugiau kaip 18 milijonų kubinių metrų žemės darbų apimtį. Įdomu palyginti tai, kad priešakyneje Lietuvoje melioravimui atliekamų darbų apimtį per metus neviršydavo du milijonus kubinių metrų, o tuose darbuose visur vyravo rankų darbas.

Šiais metais melioracijos mašinų stotims teks nusausinti 80 tūkstančių hektarų žemės. 1956 metų liaudies ūkio planas numato, kad į respubliką bus atvežama daug technikos. Melioratoriai gaus 50 ekskavatorių, 25 buldozerius su galingais traktoriais "S-80", dešimtis grioviakasių, krumapiovių, kelmarovių - surinkėjų, daug traktorių ir automobilių.

Per 1956-57 metus respublikoje, greta dešimties esančiųjų bus įsteigta dešimt naujų melioracijos mašinų stočių. Taip pat bus įsteigtas projektinis melioracijos institutas.

Senovinių Knygų Paroda Vilniuje

Vilniaus V. Kapsuko vardo valstybinio universiteto bibliotekoje atidaryta senovinių knygų ir rankraščių paroda. Parodoje eksponuojami daugelis pirmųjų spausdinusių iš įvairių šalių. Jų tarpe — Rabanuso Nauruso "Raštai apie visatą", atspausdinti Frankfurte XV amžiaus viduryje, Ptolomėjaus "Geografijos atlasas", išleistas 1490 metais, Petrankos "Sonetai", išleisti Venecijoje XVI amžiaus pradžioje, Nikolajaus Koperniko knygos "Dėl dangaus kūnų judėjimo, išleistos 1543 metais, pirmoji laida.

Kitame parodos skyriuje eksponuojamos knygos apie Rusiją ir senieji Rusijos leidiniai: Antonio Posevino — "Moskovija", išėjusi 1586 metais Vilniuje, "Chrestomatija apie Moskoviją", atspausdinta 1600 metais, Miletijaus Smotrickio "Rusų kalbos gramatika", išleista Maskvoje 1648 metais, "Rusų gramatikos taisyklės", išleistos 1782 metais N. I. Novikovo spaustuveje.

Parodoje taip pat eksponuojami įvairūs senovinių

Liaudiškose Respublikose

Rumunijos Elektrifikacija

Penkeri metai praėjo nuo tos dienos, kai Rumunijoje buvo priimtas dešimtmetis planas šaliai elektrifikuoti. Per praėjusį penkmetį šalis pasiekė didelius laimėjimus, kurdama energetikos bazę, reikalingą augančioms liaudies ūkio reikmėms pilniau patenkinti. Paleista veikti eilė stambių šiluminių elektrinių, šiluminių elektros centrinių ir hidroelektrinių. Intensyviai vykdomi darbai pailginant darbą naujus pajėgumus, perdavimo linijas bei transformatorių stotis. Žymų užmoji pasiekė aukšto voltažo linijų tiesimas. Dabar šios linijos aprūpina elektros energija tolimiausius šalies rajonus.

Siuo metu Rumunijoje elektros energijos pagamina dukart tiek, kiek 1950 metais.

Smarkiai auga elektrotechnikos pramonė, kuri Rumunijos Liaudies Respublikoje yra iš esmės nauja pramonės šaka. Pastatytos naujos įmonės Bukarešte, Kralajoje, Sečelyje ir Turdoje. Jos gamina variklius, transformatorius, elektros kompresorius, elektros prietaisus ir t. t. Per penkmetį šio tipo įsisavino, bendrai sudėjus, apie 900 naujų dirbinių.

Nauja Dėžučių Siuvimo Mašina Rytų Vokietijoje

Dabar gaminamų vielinis susiuvamųjų mašinų esminis trūkumas yra tai, kad jose nėra apsauginės įmovos, kuri uždengtų pagrindinius mazgus. Dėl to susidarydavo didesnis pavojus operatoriui, greitai užsiteršdavo mechanizmai.

Į šį trūkumą buvo atsižvelgta konstruojant 1955 metais gamykloje "Flac und Heitmašinenverke" (Leipcigas) naują dėžučių susiuvimo mašiną. Visi pavaros mechanizmai, įskaitant variklį, yra paslėpti lietiniame mašinos stove. Priėti pavaros mechanizmų galima pro hermetiškai uždarytą, didesnę šoninėje stovo sienelėje. Siuvimo aparatas taip pat patalpintas uždaroje įmoje ir nepajudinamai pritvirtintas. Atraminė lystė, ant kurios uždedama su-

lietuviškų knygų leidiniai. Jų tarpe 1588 metų "Lietuvos statutai", 1653 metų leidimo "Lietuvių kalbos gramatika", širvydo "Lotynų-lietuvių-lenkų kalbų žodynas", įžymiojo lietuvių poeto A. Strazdo eilėraščių pirmasis leidinys ir kitos retos knygos.

Parodos eksponatai sukėlė didelį lankytojų susidomėjimą.

veržiamoji medžiaga, juda ir jos padėtis mašinos aukščio atžvilgiu nustatoma pagal apdirbamos medžiagos storumą.

Vielos padavimo mechanizmas iš anksto nustatomas tam tikram apkabėles ilgiui ir paskui automatiškai paduoda į suveržimo prietaisą kas kartą tiksliai nustatyto ilgio vielos gabalą. Dar nepasibaigus procesui, kurio metu medžiaga suveržiama apkabėle, paduodama viela sekanciai apkabėlei. Šis operacijų nenutrūkstamumas užtikrina didelį mašinos darbo greitį — maždaug 280 apkabėlių per minutę.

Naujas Mėsos Kombinasat Bulgarijos Respublikoje

Burgase paleistas į darbą mėsos kombinatas, įrengtas pagal paskutinį technikos žodį. Kombinatas buvo statomas su Vengrijos Liaudies Respublikos pagalba. Jis gali kasdien perdirbti 30 tonų mėsos ir išleisti nuo 3 iki 4 tonų dešros gaminių. Kombinatoro šaldytuvai gali saugoti daugiau kaip 1,700 tūkstančių kilogramų mėsos ir pieno produktų.

Čepelio Automobilų Gamyklos Išplėtimas

Budapešte prasidėjo darbai išplėstant Čepelio automobilų gamyklą, kuri yra viena stambiųjų ir techniškai aprūpintų Vengrijos Liaudies Respublikos įmonių. Dabar gamykloje statomi nauji liejimo ir kalvystės cechai, kurių aprūpinimą naujaisiais įrengimais numatyta užbaigti 1958 metais.

Gerinami Pašto ir Telegrafo Ryšiai Tibete

Po išvadavimo Tibete žymiai išsiplėtė pašto ir telegrafo tinklas. Siuo metu bendras pašto linijų ilgis Tibete sudaro 4,598 kilometrų. Per pastaruosius ketverius metus Lhasoje, Šigacze, Čamde ir kituose miestuose bei gyvenamosiose vietovėse įsteigta dešimtys pašto ir telegrafo skyrių bei kontorų. Suorganizuoti reguliarūs radijo bei telefono ryšiai tarp Lchasos, iš vienos pusės, ir Pekino, Čuncino, Čendu bei Čamdo — iš kitos. Korespondencijos pristatymo laikas iš kitų Kinijos rajonų į Tibetą nuo keelių mėnesių sumažėjo iki 20 dienų.

1954 metų pabaigoje Tibete buvo išsiuntinama septynių pavadinimų laikraščiai ir žurnalai. Dabar pašto ir telegrafo valdyba Lhasoje priima prenumeratą daugiau kaip dviem šimtais laikraščių bei žurnalų.

SKAITYMAI

A. Bimba. Trumungtinių Valstijų amerikiečių žmonių gyv. 2.00.

J. J. Kaskiaucius. Kaip suteikti sau saugaus sveikatos reiki. 50.

F. Solomso raštų mai. 318 puslapių.

Viena iš įdomiausių. Kaina \$1.50.

Nepaprastai įdominio Lietuvoje.

Parašė prof. Popopiezių vaidmuo; čius. Knyga turi

as. Labai aiškiai inkė savo naudai.

prof. E. A. Kos-

s Kaskaitis. Knyga apie technikos \$1.00.

FEJAI. Parašė viashingtonas, Thososiūsko, Pulaski Kaina \$1.00.

rašoma nuo bau- Knyga turi 300

urio dekanas Dr. ku apie tar-bine

ioliktoji ir Nami-ais, 360 puslapių.

Apysaka iš Ame- lietuvių gyvenim-

NAM. Parašė Dr. veikatos klausimu, Kaina 65 ct.

Apysaka iš Ame- Kaina \$1.00.

Parašė vienas iš poetų Stasys Jasinių. 256 puslapių.

Parašė R. Miza- ygoje rasite infor- alis. 190 puslapių.

Bimba, grįžęs iš Knyga 222 pus-

Bimba. Faktai apie apiai. Kaina \$1.00.

dvardas Zdanaus- ro su Franko fa-

ir mokestį. me.

s Komitetas, Toronto 3, Ont.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusė metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusė metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

REALIZACIJA TIKRO DALYKŲ STOVIO

N. S. Chruščiovas, kalbėdamas Indijoje, sakė, kad jam kapitalizmas labai nepatinka, bet jis turįs pripažinti faktą, kad jis yra ir negalima jo ignoruoti. Šale kapitalizmo yra socializmas. Jo taip pat negalima ignoruoti. Jis yra ir bus. Reiškia, dvi gyvenimo sistemos turi kaip nors gyventi. Jei jos negalėtų gyventi šale viena kitos, tai reikėtų, kad jos turi kariauti, kol viena kuri sunaikins kitą. Bet tas yra neįmanoma, ypač dabartiniu metu.

Tas pats N. S. Chruščiovas, kalbėdamas Maskvoje, komunistų partijos suvažiavime, pareiškė, kad dabar susidariusios tokios sąlygos, kad jau galima neprileisti prie imperialistinių karų. Iš kitos pusės, nauja padėtis pasaulyje sudaro galimybes pereiti prie socializmo be ginkluotų susikirtimų, per parlamentines sistemas. Čia vėl jis išskėlė viršūnę, kad kapitalizmas jau ant tiek apsilpęs, kad jau galima sulaukyti nuo karų. Ir tuom pat sykiu socializmas ant tiek tvirtas, kad jo pirmynžanga gali vykti daug ramesniu būdu, be ginkluotų susikirtimų.

Tokia tai tikrovė, toks tai dalykų stovis. Socialistinis pasaulio sektorius tapo lygiu kapitalistiniams. O kaip nauja sistema, užimanti senosios, kapitalistinės, vietą, gali tikėtis laimėjimo taikioj kompeticijoje.

Buvimas atominų ginklų, kurie grumuoja žmonijai susinaikinimu, dar labiau ekvalizuoja abidvi puses. Šie ginklai visiškai sudaužo viltis laimėti ką nors per karą. Atsitikime atominio karo, nebūtų laimėtojo visai. Kiek žmonijos liktų, priklausytų nuo to, koks išutimas būtų. Jei karas užtruktų ir eksplozijų būtų daug, gyvybė nebeįgalėtų laukti ir ten, kur bombos nepasiektų.

Tokioj situacijoje kito kelio nėra, kaip koegzistencija, taiki kompeticija. Ši kompeticija parodydys, kuri sistema geresnė. Reikia manyti, kad taip ir bus. Tą pradeda matyti visi, kurie blaiviau galvoja. Ir nėra ko baugintis šios kompeticijos. Žmonės pasirinks juk tą, kas bus geriausia, nežiūrindami to, kurioj pusėj tas apsisieks. O sujungus krivon abiejų pusių geruosius reiškinius, bus galima padaryti gyvenimą labai puikiu. Kas bus atgyventa, kas nebetiks gyvenimui ateityje, nesvarbu kurioj pusėj tas bus, turės būti padėta. Gyvenime laimi tik tai geri dalykai.

Blaiviai galvojant, ir mūsų "laisvinimo veiksniams" reiktų žvilgtelėti reališkiau į dalykų tikrovę ir nustoti gyvenus tuščiomis svajonėmis. Nenaudingai eikvojama energija vaisių neduos. Juk Maironis yra pasakęs, kad nesulaikyti naujo kilimo, nors ji pasveikint būtų baisy. Baisu, ar ne, tikrovė yra tikrovė ir reikia su ja skaitytis. Tik neišmintingi žmonės spiriasi prieš tikrovę, kaip tai variė prieš jautį besipučiantį.

GEROVĖ IR NUSIKALTIMAI

Statistiniai daviniai rodo, kad Ontarijaj praėjusiais metais, kurie gali būti priskaityti prie geriausių metų, nusikaltimų buvo daug daugiau, negu kuriais kitais metais. Provincijoj iš 5,000,000 gyventojų buvo 46,000 su viršum nusikaltimų. Tai nepaprastai daug. Žinoma, daug iš tų nusikaltimų buvo nedidelis, bet už juos buvo asmenys nušauti.

Išrodo, kad žmonės, turėdami daugiau pinigų, lengviau pakliūva į bėdas. Ypač žymiai padidina nusikaltimus padidėjęs girtuokliavimas. Išigėrę asmenys dažnai atlieka tokius kriminalinius nusikaltimus, kurių blaivai būdami mekad nepapildytų. Begirtuokliaujant įvyksta daug visokių nesuipratimų ir net susišaudymų ar peiliais susibadyimų.

Faktas yra, kad pertekliuje gyveną žmonės mažiau bėkrepia atydos į kultūrinius reikalus. Jų tarpe daugiau pasileidimo, paleistuvystės, kortavimo ir kitokio pasileidimo.

Labai keista. Žmogus mušasi, veržiasi prie gražesnio, turtingesnio gyvenimo, o išeina priešingai. Turtingesnis gyvenimas daugelio moralę visai sunaikina ir padaro iš jų

KAS NAUJO PASAULYJE

Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos suvažiavime Maskvoje pasakyta N. S. Chruščiovo kalba sukėlė daug komentary užsieniuose. Mat jis palietė keletą labai svarbių klausimų. Du iš jų gali būti priskaityti prie teoretinių klausimų.

Jis sakė, kad tvirtinimas, jog karai bus neišvengiami, kol egzistuos imperializmas, dabartinėse sąlygose jau atpuola. Taikos kempė dabar esanti tokia galinga, kad karas darosi neįmanoma. Prie to reikia pridėti ir tą faktą, kad hidrogeno bombos reikėtų susinaikinimą visos žmonijos.

Jis taipgi sakė, kad revoliucinis judėjimas gali laimėti be jėgos, per parlamentines institucijas. Imperializmas-esas dabar tiek nusilpęs, kad esą galima pereiti į socializmą be revoliucijų, ginkluotų susikirtimų.

Kapitalistai dar vis bandą pūsti antikomunizmą, bet taikos zona vis auga ir ateityje ji apimsianti 1,500,000,000 žmonių.

Tarybų Sąjunga veiksianti už tai, kad gerinti santykius su visomis šalimis. Ypač gerai su savo kaimynėmis.

Kalbėdamas apie komunistų vystymąsi, jis pastebėjo, kad kiekvienoj šalyj jis vystosi pagal ypatingas istorines aplinkybes. Niekas neturėtų iškalno išdirbti socialės revoliucijos formas įvairiose šalyse.

"Mes norime būti draugais ir kooperuoti ir su Jungtinėmis Valstijomis", sakė jis. Suvažiavime dalyvavo 1,600 atstovų. Broliški atstovai buvo iš daugelio kitų šalių komunistinių partijų.

Spauda raportuoja, kad prezidentas Eisenhower esąs užtektinai tvirtas prezidentinėms pareigoms dėl kokių penkių metų ar daugiau. Tas reiškia, kad jis gali kandidatuoti į prezidentus.

Išrodo, kad Eisenhower greičiausiai kandidatuos. To reikalauja republikonų padėtis. Jei jiems tektų statyti kurį kitą, veikiausiai būtų sunku atlaikyti demokratų spaudimą.

Tarybų Sąjunga pareiškė, kad Vakarų planas pasiųsti armijas į Vidurrijčius, kad neleidus iškilti karui tarp Izraelio ir Egipto, yra pavojingas sumanymas. Jis pa-

sitarnautų ne taikai, o karo sukėlimui.

Išrodo, kad Vidurrijčių šalyse šiam planui nepritaria. Ypač jam bus priešingi arabiški kraštai. Sakoma, kad Izraelis jau pasisakęs prieš siuntimą armijų.

Tačiau, Amerika, Britanija ir Francija pasisakė už tęsimą diskusijų šiuo klausimu. Jos sako, kad jos veiksiančios per Jungtines Tautas.

Britų valdomoj saloj Vidurrijčio jūroj — Maltoj — buvo pravestas balsavimas, referendumas. Maltiečiai buvo prašomi pasisakyti, ar jie nori įsilieti į Britaniją, ar pasilikti koloniją.

Vieni maltiečiai balsavo už integraciją, bet pasirodė nemaža opozicija. Be to, nemažai susilaikė nuo balsavimo. Opozicija, kurios priešakyje stovi katalikų dvasiškija, sako, kad referendumas negali būti skaitomas teisėtu, kadangi integracijos šalininkai nesurinko dviejų trečdalių balsų.

Katalikų dvasiškija priešinosi integracijai vyriausiai dėl to, kad ji bijo, kad britų įstatymai nebūtų įvesti į Malta. Jie bijo daugiausiai to, kad ir Maltoj būtų leidžiamos perskijos.

Jeigu Malta taptų dalimi Britanijos, ji galėtų rinkti atitinkama skaičių atstovų į britų parlamentą.

N. Bulganinas, Tarybų Sąjungos premjeras, parašė antrą laišką prezidentui Eisenhowerui, atsakydamas į Eisenhowero užuominas.

Bulganinas sako, kad Eisenhoweras neteisingsai suprantą Jungtines Tautas. Sudarymas sutarčių už Jungtinių Tautų sienų, sako Bulganinas, ne tik neprieštarauja Jungtinių Tautų čarteriui, bet dar sutvirtintų Jungtines Tautas.

Jis primena Eisenhowerui, kad Amerika ir kitos šalys yra sudariusios eilę paktų, kaip NATO, SEATO, Bagdado paktai.

Sutvirtinus Tarybų Sąjungos ir Amerikos santykius, sako Bulganinas, būtų lengviau apgalėti ir kitas problemas, kaip Vokietijos suvienijimas.

Kas dėl žvalgybos iš oro, sako Bulganinas, ji nieko gera neduotų, kol nesutarinta dėl nusiginklavimo. Pa-

žemus tvarinius. Dėl turto įvyksta nemažai ir bylų teismuose tarp giminių ir draugų.

Čia tur būt nemažai kaltės tenka socialiam gyvenimui. Taipgi galima pridėti, kad ir šiaip mažai atydos yra kreipiami į tai, kad žmonių gyvenimas būtų pakreiptas į kultūringesnę kryptį.

vyzdžiui, sako jis, jeigu kurios pusės orlaiviai pastebėtų, kad kita pusė turi daugiau aerodromų, tai dar labiau išsigastų ir pradėtų jų statybą. Tas reiktų dar didesnes lenktynes ginklavimėsi.

AFL-CIO pildančioji taryba, kuri dabar atstovauja 15 milijonų unijistų, reikalauja iš Eisenhowero pastangų prieš rasistinį terorą Alabamoje ir Mišisipėje. Bet šis klausimas yra labai opus, ypač dabar, rinkimų metais.

Adlai Stevenson, demokratų kandidatas praėjusiais rinkimais, viešai pasisakė už tai, kad rasisinis klausimas nebūtų liečiamas rinkimų kampanijoje. Aišku, Eisenhowerui dar labiau nesinorėtų kliudyti šio klausimo, nes daug jo šalininkų randasi pietinėse Valstijose.

Paryžiuje dešinieji pradėjo demonstraciją prieš Mollet vyriausybę. Aną dieną vienoje vietoje susirinko jų net 400 ir bandė mitinguoti prieš Mollet. Kita grupė norėjo įsilausti į laikraščio Express redakciją. Vidun neišlaizė, bet langus išmušė akmenimis.

Nesijuokit

Ar jūs žinoote, kodėl "veiksnių" spaudoje vietoje tarybų vartojamas žodis "vietai"?

Vienas jų kalbininkas išaiškino, kad tarybos reiškia tarybas, o sovietai — Tarybų Sąjungą.

Aną dieną užklausia vienas dipuką, kaip žodis sovietai bus lietuviškai, o jis man atsakė, kad tarybos.

Na, ir suprask, kad nori tuos mūsų kalbininkus.

J. Kardelis šaukia, kad be vienybės jie bus nenaudingi "nei tautai, nei Tėvynei, nei patys sau".

Atsižvelgiant į tai, kokia tarp jų vienybė yra, išeitų, kad iš jų mažai nauda ir tautai, ir Tėvynei ir jiems patiems.

"Laisvintojų" vyriausias komitetas sako, kad "Nepriklausomybės Aktas buvo tautos valios pareiškimas ir Tautos Tarybos vieningo ryžto išdava".

Faktas yra, kad tai nebuvo nei tautos valios pareiškimas, nei tautos tarybos darbas.

Niekas tos tarybos nerinko, ir niekas neįklausė tautos per jokus balsavimus.

Dr. Šaipokas

Pastabos

Komunistų Partijos žiavime, Maskvoje, dėl riais klausimais išskelti vikritikos, mūsų kapit nė spauda, kaip ir di ieško progos pašmeižti binę santvarką bei kom tinį judėjimą.

Na, ką gi padarysi, "daily bread"... Šma jie deda pagrindan sav gumentų, nes geresnių ri.

Nieko pasaulyje nėra nei tobulo. Nei santva nei organizacijos, k pats žmogus, nėra piln bulos.

Yra tik pažangios sar kos, pažangios organiza pažangus žmogus. Bei cinės organizacijos, at reivis žmogus.

Visi turi atitinkamai tis išminties iš gyve Mokintis, lavintis, tobu

Pažangėja ir tobulė tas, kas pagal marks mokslą lavinasi, kas v jasi kilniausiasis žmoniš jausmais, istorine išmi

Ir todėl tas faktas TSRS Komunistų Pa suvažiavime buvo iškel vikritikos, reiškia vie kad ji praktikuoja ma tinį mokslą, kad ji tobu

O visa tai vien tik n ir gero gali atnešti ka čiai Partijai, taip ir vist nei.

Tačiau, tikrumoje, š vikritikos klausimas emė vyriausios vietos žiavime.

Šis Partijos suvažiav atspindi didelius laimėj. Laimėjimus kiekvieno venimo srityje. Jis ats didėjančių progresą ir to to progreso dar sp nį vystymąsi pirmyn liaudies laibai.

Tas buvo vyraujančių lyku.

Tą faktą didieji kap mo šulai mato ir dėl mažai rūpinasi, nors r ji šmeižikai-propagand stengiasi jo visuomenė parodyti.

Toronto Daily Sta Globe and Mail ne syk editorialuose kėlė r kad Tarybų Sąjungos kimas kapitalistinių š taikias lenktynes, pa daug naujų ir sunkių p mų prieš kapitalizmo jus.

Pastaruoju laiku mū sienio reikalų minis Pearson kelis sykius je kartojo, kad taikaus le niavimo laikotarpis bus sunkus.

sako jis, jeigu ku-
eš orlaiviai pastebė-
kita pusė turi dau-
odromų, tai dar la-
gastų ir pradėtų jų
Tas reikėtų dar di-
lenktynes ginklavi-

—o—
L-CIO pildančioji ta-
ri dabar atstovauja
onų unijistų, reika-
Eisenhowero pastan-
rasistinį terorą Ala-
Misissipėje. Bet šis
š yra labai opus, y-
ar, rinkimų metais.

Stevenson, demokra-
didatas praėjusiais
s, viešai pasisakė už
d rasinis klausimas
liečiamas rinkimų
joje. Aišku, Eisen-
dar labiau nesinorė-
yti šio klausimo, nes
šalininkų randasi
e Valstijose.

—o—
juje dešimieji pradė-
onstracijas prieš Mol-
ausybę. Aną dieną
vietoje susirinko jų
ir bandė mitinguoti
ollet. Kita grupė no-
aužti laikraščio Ex-
dakciją. Vidun neiši-
et langus išmušė ak-

Nesijuokit

ūs žinote, kodėl
q" spaudoje vietoje
vartojamas žodis so-

s jų kalbininkas iš-
kad tarybos reiškia
o sovietai — Tary-
anga.

dieną užklausu vie-
ką, kaip žodis soviet-
lietuviškai, o jis man
kad tarybos.
r suprask, kad nori
išų kalbininkus.

—o—
rdelis šaukia, kad be
es jie bus nenaudingi
utai, nei Tėvynei, nei
sau".

zelgiant į tai, kokias
vienybė yra, išėitų
jų maža nauda ir tau-
Tėvynei ir jiems pa-

—o—
svintojų" vyriausias
tas sako, kad "Nepri-
nybės Aktas buvo
valios pareiškimas ir
Tarybos vieningo
sdava".

tas yra, kad tai nebu-
tautos valios pareiški-
ei tautos tarybos dar-
as: tos tarybos nerin-
iekas neklausė tautos
kius balsavimus.

Dr. Saipokas

Pastabos

Komunistų Partijos suva-
žiavime, Maskvoje, dėl neku-
riais klausimais iškeltos sa-
vikritikos, mūsų kapitalisti-
nė spauda, kaip ir dipukų,
ieško progos pašmeižti tary-
binę santvarką bei komunis-
tinį judėjimą.

Na, ką gi padarysi, tai jų
"daily bread"... Šmeižtus
jie deda pagrindan savo ar-
gumentų, nes geresnių netu-
ri.

Nieko pasaulyje nėra pil-
nai tobulu. Nei santvarkos,
nei organizacijos, kaip ir
pats žmogus, nėra pilnai to-
bulos.

Yra tik pažangios santvar-
kos, pažangios organizacijos,
pažangus žmogus. Bei reak-
cinės organizacijos, atžaga-
reivis žmogus.

Visi turi atitinkamai sem-
tis išminties iš gyvenimo.
Mokintis, lavintis, tobulėti.

Pažangėja ir tobulėja tik
tas, kas pagal marksistinį
mokslą lavinasi, kas vaduo-
jasi kilniausiais žmoniškumo
jausmais, istorine išmintimi.

Ir todėl tas faktas, kad
TSRS Komunistų Partijos
suvažiavime buvo iškelta sa-
vikritikos, reiškia vien tai,
kad ji praktikuoja marksis-
tinį mokslą, kad ji tobulėja.

O visa tai vien tik naudos
ir gero gali atnešti kaip pa-
čiai Partijai, taip ir visuome-
nei.

Tačiau, tikrumoje, šis sa-
vikritikos klausimas neuž-
ėmė vyriausios vietos suva-
žiavime.

Sis Partijos suvažiavimas
atspindi didelius laimėjimus.
Laimėjimus kiekvienoje gy-
venimo srityje. Jis atspindi
didėjančią progresą ir numa-
to to progreso dar spartes-
nį vystymąsi pirmyn visos
liaudies labui.

Tas buvo vyraujančiu da-
lyku.

Tą faktą didieji kapitaliz-
mo šulai mato ir dėl jo ne-
mažai rūpinasi, mors maži-
ei šmeižikai-propagandistai,
stengiasi jo visuomenei ne-
parodyti.

Toronto Daily Star bei
Globe and Mail ne sykį savo
editorialuose kėlė rūpestį,
kad Tarybų Sąjungos išsau-
kimas kapitalistinių šalių į
taikias lenktynes, pastatė
daug naujų ir sunkių proble-
mų prieš kapitalizmo gynė-
jus.

Pastaruojau laiku mūsų už-
sienio reikalų ministras s
Pearson keliš sykįs jau pa-
kartoję, kad taikaus lenkty-
niavimo laikotarpis bus labai
sunkus.

Dick MacDougal, kurį gali-
ma kas savaitę televizijos
programoj "Pick the Stars"
matyti. Čia jis važduoja,
kad norint turėti gerą pasi-
sekimą, reikia eiti anksti
gulti ir gerai gerai išsimie-
goti.

Ką Kiti Rašo

Iš Jų Locnų Lūpų
Pažinkime Vaidmainius
Ir Demagogus

Kaip kiekvienais metais,
taip ir šiemet, tam tikrų
laikraščių skiltys užgrūstos
straipsniais ir šūkiomis apie
nepriklausomos Lietuvos
nepriklausomos Lietuvo
s gimtadienį. Tam tikro plau-
ko politikierius ir jų sekėjus
supurto "tradicinis" drugys.
Šaukiami mitingai, kurstomi
neva patriotiniai jausmai,
renkamos aukos propagan-
dai, kad Lietuvoj gražinti
seną režimą. Isteriško rik-
mo ir patetiškų frazių tikrai
netrūksta.

Šaltai ir bešališkai pana-
grinškime kuo iš tikrųjų bu-
vo vasario 16 diena (1918
m.), kada nacionalistų vado-
vaujama Lietuvos Taryba
deklaravo Lietuvos nepri-
klausomybę.

Visų pirmiausia pasikvies-

Kaip apginti, kaip iškelti
kapitalizmą?

Karinėmis bazėmis, bom-
bomis? Ar gali jos sustip-
rinti ir iškelti kapitalizmą,
kada liaudžiai nieko gero ne-
bus duodama?

O kaip tu ir ką duosi liau-
džiai, kada į kapitalizmo gi-
nėjų pirmines eiles sulindę
tiek daug visokių raketierių
bei kitokių nenaudėlių, kurie
rūpinasi ir stengiasi vien tik
kaip greičiau ir daugiau pri-
siplėšti iš žmonių?

Taigi, šmeižtų ponai grie-
biasi ne veltui. Pagrindo ka-
pitalistiniam kilimui maža, o
čia žūt būt, reikia tą plėšika-
vimo pagrindu pagrįstą val-
dymo formą iškelti.

Šmeižtuose jie ieško pasi-
tenkinimo ir suraminimo,
tačiau socialinės pirmyn-
žangos jie sulaikyti negali.

Z. J.

kime į liudininkus socialde-
mokratų "Naujienas".

Štai ką tas laikraštis rašė
1926 metuose, vasario 12 d.
numery:

"Vasario 16 dieną (1918
m.) nepriklausomybės pa-
skelbimas buvo padarytas
niekeno nerinktos Lietuvos
Tarybos, kuri paskui tą pa-
skelbimą pati paniškino, su-
tikdama atiduoti vyriausią
valdžią Lietuvoj vokiškam
kunigaikščiui Urachui. Vas-
sario 16 gal pasilikti tiktai,
kaipo biurokratų ir atžaga-
reivių šventė".

Tą išvadą "Naujienos" pa-
darė ne įsikarščiavimo mo-
mentu, bet po apsigalvōji-
mo, kuris tęsėsi nuo 1918 iki
1926 metų. Kaip matot, ta
išvada padaryta po labai la-
bai ilgo apsisvarstymo. Jo-
kiais kirviais neiškirsti, jo-
kiais tepalais neužmōzoti, ką
"Naujienos" rašė apie fals-
vą nepriklausomybės paskel-
bimą.

"Keleivis", kitas socialde-
mokratų laikraštis, buvo tos
pačios nuomonės. Apie vasa-
rio 16 dienos minėjimus ap-
paikščiojimus "Keleivis"
rašė: "Visi t'e apvaikščioji-
mai" susideda tik iš tuščių
kalbų apie pavergtą Vilnių
ir apie 'laisvą Lietuvą'. Tie
mitingų rengėjai užmiršta,
kad nuo 1926 metų 17 gru-
odžio laisvos Lietuvos nebė-
ra" (Keleivis, vasario 26 d.
1936).

Pasikvieskime liudininku
dar vieną socialdemokratų
šulą, Kairį-Kaminską, kuris
1918 m. buvo anos niekeno
nerinktos tarybos narys.
1933 metais, prisimindamas
1918 metus, Kairys-Kamins-
kas rašė "Socialdemokrate"
(Nr. 8): "Kaizerinė Vokieti-
ja jau tuomet jautėsi nega-
lėsianti pati viena padiktuo-
ti pasauliui taikos sąlygu.

Kad galėtų 'legaliai' prijung-
ti Vokietijai okupuotus kraš-
tus, reikėjo išgauti tų kraš-
tų palankumą, jų pačių
'laisvas' pritarimas. Reikėjo
kalbinti ir lietuviškas mės-
las".

Gerai pasakyta. Anot Kai-
rio, kaizerio valdžia žiūrėjo
į Lietuvos tarybą, kaip į lie-
tuvišką mėsą, bet tas mės-
las, tuo momentu, jai buvo
reikalingas, kad išgavus tam
tikrą dokumentą.

Tas pats Kairys-Kamins-
kas, tame pačiame "Social-
demokrate", priduria: "De-
rybose (Brest Litovske)
jiems (vokiečiams) buvo rei-
kalingas dokumentas, kuris
proklamuoju Lietuvos ne-
priklausomybę ir jos atsi-
skyrimą nuo Rusijos, bet
kartu surištų Lietuvą su Vo-
kietija" — pridėsime — am-
žiniais ryšiais.

Kovo 23 dieną (1918 m.)
taryba siunčia į Berlyną sa-
vo delegaciją, kurią sudaro
J. Saulys, kunigas Staugai-
tis ir J. Vileišis. Tarybos de-
legacija praneša Vokietijos
kanclerui šią linksną kaizer-
rininkams žinią: "Lietuvos
Taryba stovi už Lietuvos
santykius su Vokietija, kaip
jie suformuluoti nutarime 11
d. gruodžio, 1917 m."

Reiškia, amžini ryšiai su
Vokietija. Reiškia, Lietuva
tik pridėckas prie Vokieti-
jos. O magaryčioms suras-
tas dar ir kunigaikščio šmo-
tas, koks ten nususes Ura-
chas, kuris turėjo karaliau-
ti, kaipo Mindaugas antra-
sis. Jį surado vyskupas Ka-
revičius, Ošauskas ir tūli
kiti klerikafai ir smetoni-
ninkai.

Ot jums ir nepriklausomy-
bė! Ot jums ir vasario še-
šiolykta.

Apie jų Demokratiją

Dabar šimučiai, Grigaičiai,
Kaminskai ir tautininkai kad
gieda, tai gieda apie "laisvą
demokratinę Lietuvą". Da-
bar vienon dūdon pučia kle-
rikalai, socialdemokratai ir
jų politiniai pribuišai. Bet

prašome prisiminti tuos lai-
kus, kada 1926 metų paba-
goje smetonininkai ir kleri-
kai nuvertė Griniaus val-
džią.

Mes turime "Draugo" nu-
merį iš 20 dienos gruodžio
(1926 m.). Savo editoriale
"Draugo" marijonai reiškia
savo didžiausią džiaugsmą.
Skaitykite:

"Lietuvos socialistiniai i-
lenkiškai žydiška valdžia nu-
versta. Pulkinkas Griga-
liūnas Glovackis, buvęs
prezidentas Smetona ir kiti
žymesnieji tautininkai, pri-
tariant lietuviams katali-
kams, suformavo naują val-
džią... Visai Lietuvai įgriso
socialistinė tvarka iki gyvo
kaulo. Požėla, Čepinskis, Šle-
zevičius pavedė Lietuvos rei-
kalais rūpintis lenkams, vo-
kiečiams, rusams ir žydams.
Bolševizmas kėlė galvą...

ŠYPSENOS

Mažmožis

Viename baliuje buvo per-
statytas vyrukas, kaip spor-
tininkas, nušokęs nuo labai
aukšto tilto į upę. Vienas
apysenis balius dalyvis, ma-
tomai gerai nenugirdęs, svei-
kindamas sportininką pasa-
kė: "Sveikinu, sveikinu. Jūs
esate nepaprastas žmogus.
Peršokti per tiltą, tai negir-
dėtas dalykas".

"Aš ne per tiltą šokau, o
nuo tilto", pataisė šokėjas.

"Ką! Nuo tilto? Nuo tilto
gali nušokti bile kvailys", ta-
rė senis nepatenkintas ir nu-
sisuko.

Ji Pagydė Vyrą

Vienoj parapijoj pagarsė-
jo moteris už tai, kad ji pa-
gydė vyrą, kuomet visi gy-
dytojai sakė, kad jis tuoj
mirs. Viename parapijiniame
susirinkime kunigas neiškei-
tęs paklausė, kaip ji galėjo
tokį stebūklą padaryti?

"Kada gydytojai mane už-
tikrino, kad mano Jurgis
tuojau mirs," tarė moteris,
"aš pradėjau verkti ir statyti
sau vieną klausimą — ir
pamačiau, kad Jurgis turi
pasveikti".

"Kas gi per klausimas bu-
vo?" klausia kunigas.

"Aš pasistačiau klausi-
mą," atsakė moteris, "kas gi
norės pasaulyje vesti našlę
su šešiais vaikais?"

Visi lietuviškai nusistatę
žmonės sukilo prieš (Gri-
niaus) valdžią ir ją nuver-
tė."

Kuniginių laikraščio
džiaugsmas buvo begalinis,
kad Lietuvoj neliko nei šėše-
lio demokratijos.

Tame pačiame "Draugo"
numeryje vienas jo bendra-
darbis štai ką rašo apie Chi-
cagos socialistus ir patį Gri-
gaitį.

"Išvakarėse buvusio Lie-
tuvos prezidento Dr. K. Gri-
niaus 60 metų sukaktuvių,
Chicagoje Grigaitis vištas
pešė ir kėpė ir į Lietuvių Au-
ditoriją gabeno socialistams
ir laisvamaniams pėnyčių-
je minėt tas sukaktuves,
maumoti, kaip perkūnas iš
giedro dangaus trenkė žinia,
kad Lietuvos valdžia nuvers-
ta, kad jubiliantas Grinius į
kalėjimą savo sukaktuvių
švęst nugabentas, kad kabi-
neto ministriai, kurie ne-
spėjo pabėgti, tapo sumi-
ti... Visa tai nuo pakaušio
iki kulnų nukrėtė Grigaitį ir
visą jo mašiną, kuriai jis y-
ra stipriausias štymas. Chi-
cagos Lietuvių Auditorija
dar nebuvo girdėjusi tokių
graudžių verksmų, kokių
pereitą penktadienį kome-
tavo susirinkę vištų valgyti
(Pabaiga ant 9 pusl.)

Torontiečiai Pagerbė Rašytoją R. Mizarą

TORONTO. — Toronto lietuvių organizacijų švietimo komisijos pastangomis buvo surengtas vakaras pagerbimui rašytojo Rojaus Mizaros ryšium su jo 60 metų amžiaus sukaktuvėmis ir jo kūrybinio darbo 40 metų sukaktuvėmis. Tiesa, šios sukaktuvės sukako praėjusiais metais, bet dėl susidariusių aplinkybių torontiečiai negalėjo atlikti pereinamais metais.

Susirinkusieji buvo susodinti už stalo, pavaišinti užkandžiais ir skania kava, ką parengė moterys, o Toronto lietuvių organizacijų atstovai trumpose kalbose išreiškė padėką rašytojui už neuilstamą darbą ir palinkėjo jam sveikatos ir energijos ir toliau dirbti žurnalistinį ir rašytojo darbą.

Draugas R. Mizara, apart aktyvaus darbo spaudoje (jis daug metų redaguoja „Laisvę“), pasirodė su daugeliu kūrinių. Jis parašė 6 apsakas, kurių jau keturios išleistas Tarybų Lietuvoje, o nekurios rodos verčiamos net į kitas kalbas. Jis sukūrė 6 scenos veikalus, parašė nemažai brošiūrų įvairiais klausimais, paskaitų straipsnių.

Jo gyvenimas buvo sunkus. Kilęs iš valstiečių neturtingos šeimos, jis turėjo per save mokslintis ir savo sunkiu triūsu darytis pragyvenimą. Taip per save, per vakarinės mokyklos ir kursus jis daug prasilavino, buvo dasikasęs iki Metropolitan operos ir dainavo šale Káruso. Būdamas gabus menininkas, vistiek galį gale nusiųrė prieš kūrybos, prie žurnalistinio darbo.

Ir dabar jis, sunkiai dirbdamas prie laikraščio, kuria dvi apsakas, scenos veikalus.

Laisvės administratoriaus Pr. Buknio išsireiškimas, kad Rojus Mizara yra mūsų Gorkis, labai atitinka. Jo gyvenimo kelias buvo sunkus, bet jis veržėsi vis pirmyn ir šiandien jis tampa žinomu viso pasaulio lietuvių tarpe.

Torontiečiai, įvertindami jo darbą, ir žinodami gerai, kad didžiausias jo troškimas, tai kad darbo žmonių spauda gyvotų, gausiai parėmė Laisvę aukomis. Buvo suaukota \$240. Be to, keletas atsinaujimo Laisvę, o vienas naujai užsiprenumeravo.

Nuo švietimo komisijos buvo įteikta maža dovanėlė, kuri primintų jam torontiečių nuoširdumą.

Draugas R. Mizara, dėkodamas už įvertinimą jo kūrybos ir linkėjimus jam

sveikatos ir energijos, pasakojo apie Šiaurės Amerikos lietuvių organizacinius ir kultūrinius darbus. Pirmieji lietuviai Šiaurės Amerikoje, sakė jis, pasirodė apie 90 metų atgal. Ir jie tuoj pradėjo kurti organizacijas, leisti laikraščius, knygas. Pirmas lietuviškas laikraštis Amerikoje išėjęs apie 75 metai atgal. Ypatingai daug kultūrinio darbo atliko Lietuvių Literatūros Draugija.

Jungtinėse Valstijose dabar lietuvių organizacinius ir kultūrinius darbus silpsta dėl senėjimo ir mirimo. Jau nimas neužpildo senųjų vietos. Bet istorijoj liks užrekorduota, kokį didelį darbą atliko lietuviai per tą nepilną šimtmetį savo gyvenimo Šiaurės Amerikoje. Tie principai, kuriuos pažangūs lietuviai išpopuliarizavo, pasiliks ir bus kelrodžiu kitiems.

Beje, be finansinės paramos Laisvei, šį vakarą parėmė moterys savo pasidarbavimu suruošiant užkandžius. O kitos prisidėjo savo maistu. Savo kepsniais prisidėjo Kuktarienė, Sinkūniėnė, Kevežienė, Karpavičienė, Paužienė, Jakavičienė, Bartkuvienė, Masienė ir Pažerienė.

Buvo keletas lietuvių ir iš Hamiltono.

Reporteris

Komunistai Lietuvoj

Iš Tarybų Lietuvos spaudos matome, kad Tarybų Lietuvoje dabar yra arba pradžioje metų buvo 38,087 komunistai.

Jaunųjų komunistų yra 116,000.

Taigi, bendrai, dabar Tarybų Lietuvoje yra 154,087 komunistinio nusistatymo asmenų, priklausančių komunistinėms organizacijoms.

Vaikų tarpe yra 164,000 pionierių. Pionierius galima laikyti jauniausiais komunistais, nes iš jų išaugs komjaunuoliai, kurie suaugę taps komunistais.

Daugiausia komunistų yra miestuose. Pavyzdžiui, Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Šiaulių mieste yra 17,422 komunistai. Kaimiškuose rajonuose, įskaitant ir Panevėžio miestą, yra 20,665 komunistai.

Iš 1,787 kolūkių, partines organizacijas turi 1,075. Reiškia, 712 kolūkių nėra komunistinių organizacijų. 170-tyje kolūkių yra kandidatų grupės.

1,252 kolūkių pirmininkai yra komunistai. Kituose kolūkiuose pirmininkai ne komunistai. Tokių yra 535.

Mrs. Clare Rock, motina Mrs. James Grant, verkiama duktė mirė dėl to, kad ji, būdama je-hovininkė, atsiskakė nuo

kraujo įleidimo. Jos tikėjimas draudžias imti svetimą kraują. Dėl jos religinio fanatizmo liko 5 našlaičiai be motinos globos.

Petras Cvirka Pasiekė Kanadą

J. YLA

Sakyti, kad Petras Cvirka pasiekė Kanadą tik dabar, be abejonės, reikštų apsilenkimą su tiesa. Petro Cvirkos raštai Kanados lietuvių tarpe nėra naujenybė. Daug jo apsakų buvo perleista per spaudą, neišskiriant nei Liaudies Balso, taipgi yra ir knygų, jo raštų rinkinių. Bet anglų kalbą vartojantiems kanadiečiams iki šiol Petras Cvirka buvo nepažįstamas. Tik dabar atsiranda proga susipažinti.

Kanados-Tarybų Sąjungos Draugystės Draugijos leidžiamas laikraštukas News-Facts praneša, kad pas jį galima gauti Petro Cvirkos raštų rinkinį vardu "Seeds of Fraternity" — Brolybės Sėkla. anglų kalboje. Knygėlė turi 158 puslapius ir parduoda po 15 centų.

Be abejonės, daug kas iš kanadiečių įsigys šią knygutę ir pirmu sykiu susipažins su Petro Cvirkos kūryba. Ir ne tik su jo kūryba, bet ir su Lietuvos žmonių gyvenimu

News-Facts, be abejonės padarys daug gera lietuvių tautai įvesdamas į Kanados literatūrą nors mažą kūrinių iš Lietuvos. Laikraštis, garsindamas knygutę, sako:

"Šios apsakos apie Lietuvos valstiečių gyvenimą geriau nušviečia negu koks raštas, kas per gyvenimas buvo prieš Smetonos režimo, ir koks gyvenimas dabar ta-

Tarybų Lietuvos profesinės unijos turi 450,000 narių.

Žmonės Apsigavo

TORONTO. — Makedonų bažnytinės organizacijos pereinamą savaitę surengė išskilmingą priėmimą Jugoslavijos baleto grupei, kuri buvo pakviesta į Torontą į Massey Hall. Susirinko net 500 Toronto makedoniečių priėmimą. Bet didžiuma jų apleido priėmimą labai nusivylę.

Kada balius įpusėjo ir prasidėjo oficialės kaibos, pasakė gražią kalbą šokėjų grupės lyderis. Bet jis nežinojo, ką kalbėti. Jis pamamė, kad svečiai pažangūs. tad jis atvirai ir pakalbėjo prielankiai išsireikšdamas už Tito vyriausybę. Bet svečiai savo tarpe turėjo daug aršių Tito priešų, kurie teigia, kad Jugoslavija yra pavergusi Makedonijos dalį.

Užgauti lyderio kalbos, ponai griežėsi atsakyti. Vienas redaktorius iš Jungtinių Valstijų išdrožė pamokslą, pareiškdamas, kad makedonai nepritaria Jugoslavijai, kurios sąstatai įeina ir dalis Makedonijos. Jis nori jai laisvės.

Balius pradėjo krikti. Dalis žmonių pakilo ir pradėjo eiti lauk.

Vietinis kunigas pareiškė, kad jie labai apsigavo. Girė, šokėjai yra visi komunistai.

Massey Hall susitiko dvi pusseserės. Viena yra pabėgusi Kanadon nuo Tito vyriausybės, o kita — didelė Tito entuziastė. Kanadietiškoji pasijuto labai nusivylusi, kada anoji pasirodė tokia entuziastiška apie Tito ir nenorėjo nei kalbėti apie dezertiravimą.

OSHAWA. — General Motors korporacijos darbininkai čionai 4,406 balsais prieš 676 užgyrė pasirašytą sutartį.

Atrodo, kad sutartis bus užgirta visuose fabrikuose.

Tokio susijaudinimo metu gražiai atlikta šokėjų programa liko užnugaryje. Daugiausia diskusijų sukosi apie dviejų makedoniečių susitikimą ir išaiškėjimą, kad jų tarpe yra didelė praraja.

Su Liūdėsniu Ir Gailesčiu Širdyje
Miniū Dviejų Metų Sukaktį
Nuo Mirties Mano Vyro

L. GRUODŽIO
Mirusio Vasario 27 d. 1954 Metais

Lai Būna Tau Lengva Šios Šalies Žemelė
Elzbieta Gruodienė

Pirmieji A

Rašo

Lietuvių Literatūros gijos išleistoje knygoje "Pasakojimai iš Istorijos" — skaitome: "Amerikiečiai (indijonai) yra miškai giminingi mums — rasei. Mokslininkai tikėdavo, kad šie žmonės į Ameriką atkeliavo gilioje senovės Sibiro, nes pas daugelį grupių ir Sibiro tautų grupių yra nemažai tokių pat namų, kaip ir Amerikoje."

"Sutiksime su mokslininkais, kad Amerikos indijonai atvyko iš Sibiro per Beringo Pertaką. Bet kad nuo Beringo Pertakos pasiekti šią žemę New Yorką, tai tikrai turėjo atlikti apie milijonų keliuon. Gi šiandien pat šiaurės iki pietų yra per Šiaurinę Centrinę Pietinę Ameriką, tai bus apie 9,000 mylių. Imant domėt, kiek daugių gamtinių kliūčių — miškų, vandenynų, pamiavos, tai reikėtų, kad labai daug prabėgtų, kol visa Amerika būtų apgyventa". 14-

Ir kada į Ameriką atėjo europiečiai, tai visur rado indijonus. Išeina Amerikoje tie pirmieji žmonės labai daug metų buvo gyveno.

1955 m. gruodžio mėnesio "The National Geographic Magazine" žurnalas paskelbė straipsnį pirmuosius amerikiečius, kada dalinai iš Amerikos dideli plotai ledo apdengti. Žurnalas kalbėjo daug spalvotais žodžiais Andre Durenceau padaro įvairesnį straipsnį. Taipgi žurnalas Amerikos mėlapi, suženklintą nuo Beringo Pertakos iki Pietų Amerikos saugaus galo — kur ir kada buvo atrasta iš pirmųjų amerikiečių žmonių senovės kany.

Autorius taip pat davė vada, kad tie pirmieji amerikiečiai gyventojai atvyko Sibiro, per Beringo Pertaką į dabartinę Alaską, apie 12,000 metų atgal. Artistas Durenceau nupiešė tuos pirmuosius amerikiečius goliškais veidais, nes tie žmonės atrasti senovės kanyje.

Kodėl Jie Keliavo?

Beringo Pertaka daugių laikų yra apie 5000 metų pločio ir jos viduryje sakos. Šioje vietoje Šiaurės Pasaulis (Sibiras) ir JAV — Amerika (Alaska) artimiausiai. Žemės tyrinėtojai jau mano, kad apie 12,000 metų atgal ten galėjo kaip ir susijungę Amerikos žemės plotai. Kita, tai ledo gadinė ir tie ledai

apsigavo

O. — Makedonų organizacijai joms ite surengė iškilniamą Jugoslavirupei, kuri buvo Torontą į Massey hko net 500 Tononiečių j priemižiama jų apledo bai nusivyle.

is įpusėjo ir pralės kalbos, paškalba šokėjų is. Bet jis nežalaba. Jis pamafečiai pažangūs, ai ir pakalbėjo. sirenkšdamas užybę. Bet svečiai turėjo daug aršų, kurie teigia. vija yra pavernijos dalį.

lyderio kalbos, si atsakyti. Viečius is Jungtinių rožę pamokslą. s, kad makedonia. Jugoslavijai. tan jeina ir daijos. Jis nori jai

dėjo kriksti. Daakilo ir pradėjo

anigas pareiškė. a apsigavo. Girra visi komunist-

all susitiko dvi Viena yra pabėn nuo Tito vycita — didelē ztė. Kanadietiš labai nusivylu- ji pasirodė tokia a apie Tito ir kalbėti apie de-

jaudinimo metu ta šokėjų proznugaryje. Daušisų sukosi apie edoniečių susitiškėjima, kad jų delė praraja.

tyje

metais

s Zemelė

odienė

Pirmieji Amerikos žmonės

Rašo Senas Generolas

Lietuvių Literatūros Draugijos išleistoje knygoje — „Pasakojimai iš Istorijos“ — skaitome: „Amerikos indėnai (indijonai) yra anatomiškai giminingi mongolų rasei. Mokslininkai mano, kad šie žmonės į Ameriką atkeliavo gilioje senovėje iš Sibiro, nes pas daugelį indėnų grupių ir Sibiro tam tikrų grupių yra nemažai vienodumo.“

„Sutiksime su mokslininkais, kad Amerikos indėnai atvyko iš Sibiro per Beringo Pertaką. Bet kad nuo Beringo Pertakos pasiekti dabartinį New Yorką, tai tie žmonės turėjo atlikti apie 7,000 mylių kelionę. Gi siekiant nuo pat šiaurės iki pietų, tai yra per Šiaurinę, Centralinę ir Pietinę Ameriką, tai tiesiai bus apie 9,000 mylių. Imant domėn, kiek daug buvo gamtinių kliūčių — kalnai, miškai, vandenys, visokios painiavos, tai reikia manyti, kad labai daug metų prabėgo, kol visa Amerika tapo apgyventa“. 14-15 pp.

Ir kada į Ameriką atvyko europiečiai, tai visur jie jau rado indijonus. Išėja, kad Amerikoje tie pirmieji žmonės labai daug metų pirmo gyveno.

1955 m. gruodžio laidoje „The National Geographic Magazine“ įtarpino Thomas R. Henry ilgą straipsnį apie pirmuosius amerikiečius, dar tada, kada dalinai Šiurinės Amerikos dideli plotai buvo ledo apdengti. Žurnalas įtarpino daug spalvuotų piešinių Andre Durenceau, kas padaro įvairesnį straipsnį. Taipgi įtarpino Amerikos žemėlapi, suženklintą nuo pat Beringo Pertakos iki pietinio Pietų Amerikos sausžio galo — kur ir kada kas buvo atrasta iš pirmykščių Amerikos žmonių senovės liekanų.

Autorius taip pat daro išvadą, kad tie pirmieji Amerikos gyventojai atvyko iš Sibiro, per Beringo Pertaką, į dabartinę Alaską, apie 25,000 metų atgal. Artistas Durenceau nupiešė tuos pirmuosius amerikiečius mongoliškais veidais, nes tai liudija atrasti senovės gyventojų kaulai.

Kodėl jie keliavo?

Beringo Pertaka dabartiniu laiku yra apie 50 mylių pločio ir jos viduryje yra salos. Šioje vietoje Senasis Pasaulis (Sibiras) ir Naujasis — Amerika (Alaska) yra artčiausiai. Žemės tyrinėtojai mano, kad apie 30,000 metų atgal ten galėjo būti, kaip ir susijungę abu žemės plotai. Kita, tai buvo ledų gašnė ir tie ledai ga-

lėjo sudaryti „tiltą“ tarpe sausžemių.

Vienaip, ar kitaip, bet į Ameriką atvyko senovės žmonės per Beringo Pertaką. Kas juos vertė keliauti? Gal stipresnės kitų žmonių grupės, gal maisto ieškojimas. Suprantama, persikėlę jie į Alaską nerado lengvo gyvenimo. Tais laikais dar dideli jos plotai buvo apdengti amžino ledo. Mokslininkai pagal atrastas senovines žmonių liekanas nustato, kad jie povaliai yrėsi Ramiojo vandenyno kalnytais, per dabartinę Kanadą, linkui Kalifornijos, Meksikos, Centralinės Amerikos, Pietų Amerikos, kol pasiekė jos patį pietinį galą. Suprantama, kad kuo toliau jie stūmėsi į pietus, tuo atradė šiltesnį orą, lengvesnį gyvenimą, patogesnes sąlygas kovai prieš gamtą už palaikymą gyvybės.

Reikia suprasti, kad tie senovės žmonės nežinojo Amerikos sausžemio pločio ir ilgio, nei to, kur yra kalnai, miškai, upės ar kitokios kliūtys. Galima suprasti, kad jie traukė į vieną ar kitą pusę, kol susidurdavo su nepereinama kliūtimi. Suradę tokią, stengėsi nugalėti, arba mainyti savo kelionės kryptį.

Gal būt, kad iš Azijos viena grupė po kitos ir atėjo į Ameriką po daugelio metų. Gal būt ir kartu atėjusi grupė, laikui bėgant, suskilo — pasidalino. Vieni gyveno vienur, kiti — kitur. Atsirado skirtingos kalbos. Gyvenimas nebuvo vienodas, nuo to pasikeitė net pačių žmonių išvaizda.

Žurnale įtarpintas žemlapis atžymi dvidešimts du svarbesnius senovinių žmonių atrastus palikimus nuo Beringo iki pietinio galo Pietų Amerikos. Utah valstijoje, Danger Cave atrasta senovinių žmonių įrankių ir dirbinių, kurie turi apie 9,000 metų senumo. Arizonoje ir New Mexico valstijose atrasti senovės žmonių dirbiniai ir kaulai turi virš 15,000 metų amžiaus. Čilėje, Pietų Amerikoje, atrastos liekanos turi nuo 8,000 iki 9,000 metų senumo.

Kalnų urvuose, ypatinguose žemės sluogsnuose ne tik išsilaikė senovės žmonių akmeniniai įrankiai bet vietomis kaulai, o kitur net megstiniai rūbai ir apavai. Taip Danger Cave surasta ne tai austi, ne tai megsti iš augmenų „rūbų“ kavalkai ir gan tinkamai pagaminti apavai, kurie turi apie 9,000 metų. Taigi, pagal atrastus žmonių kaulus nustatoma jų giminytė kitoms tautoms:

pagal jų įrankius, drabužius ir kitas liekanas, daug maž laikas, kada tie žmonės gyveno. Vienur senos liekanos yra apie 8,000 metų, kitur siekia iki 23,000 metų. Ir pagal tuos pėdsakus mokslininkai nustato, kaip Ameriką buvo apgyventa tų senovinių žmonių, kuriuos Kolumbas ir kiti čia atrado.

Sunkus Buvo Gyvenimas

Suprantama, senovėje, kada nebuvo dabartinės civilizacijos, kada žmonės gyveno laukinių padėtyje, kada nebuvo nei dabartinių susisiekimui priemonių, nei gyvenimui reikalingų dalykų, tai labai sunkus buvo žmonių gyvenimas. Pirmiausiai jie turėjo rūpintis maistu, o kita — apsigynimui nuo žvėrių, o dažnai ir kitų žmonių grupių.

Artistas Durenceau labai teisingai pavaizduoja pirmuosius amerikiečius. Štai jų grupė ir su mažais vaikais persikėlę į dabartinę Alaską ir mato pakalnėje tris didelius momutus. (Momutai buvo milžiniško dy-

džio drambliai, plaukuoti. Jų dydį galima spręsti iš dabar surandamų jų ilčių, kuriuos turi virš 10 pėdų ilgio.) Tie žmonės mato momutus, kitais žodžiais — maistą, o iš kailių aprėdalus ir apavus. Bet paimk tokius milžinus!

Žmogus turėjo išmokti nugalėti momutus ir kitokius gyvūnus ir draskančius žvėris. Tyrimas parodo, kad senovės žmonės pasekdavo kuriais takais vaikšto momutai, ten įrengdavo jiems spąstus — duobę, dažniausiai tarpe didelių uolų. Kada tas gyvūnas įsmukdavo į tą kliūtį, tai nuo kalnų jie akmenimis užmušdavo momutą. Tokio vieno gyvūno pakakdavo keliems šimtams žmonių pavalgyti, o iš jo kailio pasisūdavo apsirengimus ir apavus. Išsimokslino įveikti ir kitus gyvūnus, net paukščius pagauti. Bet vyriausias žmonių įrankis buvo apsigynimui ir išsigelbėjimui, tai ugnis. Ugnį išmoko tik žmogus pasigaminti ir tuo jis pasidarė galingesnis už visus kitus gyvūnus.

Melagiams Per Nosį

Sausio 24 dieną Vilniuje prasidėjo Tarybų Lietuvos Komunistų Partijos 9-tas suvažiavimas. Ir štai, pat pirmoj sesijoje, buvo sumušti du dideli užsienyje esančių ponaičių melai.

Jie skelbė, kad M. Gedvilas, kurs pasitraukė iš premjero vietos, bus prakeiktas, pažemintas, o jei kaip ir sunaikintas. J. Kardelis jau darė spėjimą, kad jis greičiausiai jau nužudytas. Gi suvažiavime M. Gedvilas buvo pasiūlytas ir išrinktas į suvažiavimo prezidentumą.

Labai daug dipukų politikieriai rašo ir kalba apie Tarybų Lietuvos „vargus“. Pagal jų pasakojimus, tai dabar Tarybų Lietuvoje tikrai bausu. Bet žiūrėkit, ką sako M. Šumauskas, naujas premjeras.

Kalbėdamas apie TSRS Komunistų Partijos XX suvažiavimo direktivų projektą sakyrių, skirtą Lietuvos TSR, M. Šumauskas nurodė, kad, kaip Tiesa praneša, „šeštajame penkmetyje numatomas mūsų respublikos ekonomikos ir kultūros pakilimas. Jis vystysis tolesnio industrializavimo keliu. Per penkmetį pramonės produkcija išaugs maždaug 1,8 karto. Tai reiškia, kad 1960 metais pramonės produkcijos apimtis palyginti su 1950 metais padidės 4,6 karto ir viršys prieškarinį lygį 8,7 karto“.

Čia mes matome, kad per sekančius penkius metus Tarybų Lietuvos pramonės produkcija pakils nepilnai du kartus. Gi lyginant su prieškariniais laikais ji bus dides-

tva turės 15 kartų daugiau, negu turėjo prie Smetonos režimo.

Per penkmetį bus elektrifikuota 500 kolūkių. Per tą pat penkmetį bus nusausinta 630,000 hektarų žemės.

Tai tik keletas faktų, kurie rodo, kaip Tarybų Lietuva kyla ir kilis.

Įvairenybės

Velnias Paragino

Sherbrooke, Kvebeko provincijoje, Romeo Drapeau, sąskaitininkas, nužudė savo žmoną ir keturius vaikus. Žmona buvo 38 metų amžiaus, o vaikai nuo 3 iki 11.

Jis teisinasi, kad velnias raginęs jį nužudyti savo šeimyną. Jis tam priešinėsis, bet negalėjęs atsilaikyti.

Nužudęs šeimą jis dar norėjęs uždegti namus, bet kaž kodėl jam tas nepavyko.

Išėjęs iš namų jis pasiėmė taksį ir paprašė nuvežti pas kunigą, kuriam jis išpažino savo pusikaltimą. Kunigas prikalbėjo pasiduoti policijai.

\$8,000,000 Bomberis

Kalifornijoje nukrito ir sudužo amerikiečių vėliausia rūšies bomberis, vadinamas Stratofortress, B-52.

Šis bomberis buvo taikomas atominiams bomboms nešti. Jis galėjo skristi 650 mylių per valandą ir pakilti 50,000 pėdų aukščio, taigi jo radiusas buvo virš 6,000 mylių.

Orlaivio pagaminimas kainavo \$8,000,000.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą
ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

Ukrainska Knyha

1162 Dundas St. W., Toronto, Ont.

Yra vienintelė tos rūšies kompanija Kanadoje, kuri turi Tarybų Sąjungos išduotą specialų leidimą.

Priimam persiuntimui gatavai paruoštus siuntinius iš dėvėtų ar naujų drabužių, medžiagų, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Dėkite savo naudotas, ar bile kur nusipirktus. Taipgi galite atsiųsti mums persiuntimui siuntinius ir iš kitų vietų, iš kitų miestų. Persiunčiame siuntinius tiesiai į Tarybų Sąjungą ir todėl jie nueina greičiausiai, be jokių sutrukdyimų.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų kontorą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Visi siuntiniai apdrausti

Siuntinių galima siųsti kiek noritė. Kada supakuotas neturi būti sunkesnis kaip 20 svarų

Naudotų drabužių dezinfekavimą galima pavesti mūsų kontorai

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba

Atdara vakarais iki 9 val.

Ketvirtadieniais iki 12 val. dieną.

Telefonas: LA. 8928

Montrealo žinios

**Žingsnis Pirmyn
Link Moterų Kvebeke**

Kanados moterys visuomeniniame gyvenime abeinauti turi daug mažiau teisių, negu vyrai, o Kvebeko provincijoje ypatingai jų teisės susiaurintos. Bet štai, šio-

mis dienomis ir čia jau padaryta tam tikras žingsnis pirmyn link moterų. Ligi šiol Kvebeko provincijoje moterys neturėjo teisės praktikuoti notaro profesijos, bet nuo dabar bus leidžiama ir moterims užsiimti notaro profesija.

Atminčiai

ANTANO SERPICIO

Mirusio 1953 m. vasario 24 dieną.

Su gailėsū ir pagarba prisimename mylėtą ir mus mylėjusį brangų vyrą ir tėvą, bendrų idėjų draugą

Genė Šerpitienė
Duktė Teresė
Sūnus Antanas
Marti Irina
Žentas Henry Reichrath

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRĄSTUS

Su malonumu pranešame, kad **PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS** ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informaciją pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1176 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELAIR 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Dr. Roman Pniewski

Daugelį metų praktikavęs Didžioje Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

6537 PARK AVE. — Montreal — Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

Dorval Gauna Miesto Teises

Dorval miesčiukas, kuriame randasi didysis Montrealo orlaivių aerodromas, pirmiau turėjęs 4,000 gyventojų. Bet nuo 1951 metų išaugo iki 15,000 gyventojų. Todėl nuo dabar pripažintasi ir įgauna miesto teises.

**Suskaičiuavo Taksus ir
Gražino Mašiną**

Pereitą savaitę ant Notre Dame gatvės, vagis išdaužė krautuvės langą ir pavogė skaitliuojamą mašiną, vertės \$180. Bet už kelių dienų ant St. Zotique bažnyčios laiptų atrasta su prisegtū laišku, kuriame rašoma: "Aš paėmiau, nepavogiau, šitą mašiną. Man labai reikėjo jos dėl paruošimo 'income tax' raportą. Aš dabar sugrąžinu jums. Nuneškite į 704 Notre Dame St. West".

**Statys Dar Viena
Vandentiekį**

Montrealo miesto viešųjų darbų departamentas pranešė, kad pradės statymo darbą dėl penkto vandens tiekimo baseino, Verdunė. Basei-

nas galės tiesti 50,000,000 galionų vandens į dieną ir kainuos apie \$2,500,000.

Kuomet šis baseinas bus pabudavotas, tuomet Montreale bus paruošto vandens naudojimui 250,000,000 galionų į dieną.

Gimė

Stanley S. ir Adelė A. Kis (Doveikytė) susilaukė sveikos ir gražios dukrelės. Gimė Royal Victoria ligoninėje. Motina ir naujagimė jaučiasi gerai. Linksmi jaučiasi ir "grand-ma" bei "grand-pa", Ursulė ir Stasys Doveikiai, Adelės motina ir tėvas. Linksmi sutiko žinią ir jos

J. Smetona, senas montrealietis, kurs mirė vasario 9 dieną, sulaukęs 53 metų amžiaus.

sesutė Dana, taipgi tetulė, Kristinā Liokaitienė.

J.—

Klajoja ar Meškerioja?

MONTREAL. — "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius J. Kardelis savo laikraštį paskelbė "baisių" dalykų, būtent, jo "surinktomis" žiniomis, atėję laišku iš Lietuvos tiesiog "sukėlė sąjūdį" (NL, vas. 15 d.). Ką tie jo laišku pasako? Ogi nieko. Jis pats savo žodžiais

jo nelaimingiems skaitytojams apsakė, o "patvirtinimui" pridėdama, kad vis plačiai kalbama. Ir kiek nesąmonių jo ten prirašyta.

Pirmiausiai, jis rašo: "kad iš Toronto per Montrealį išvyko grupė komunistų. Jiem buvo suruošta iškilmingos išleistuvės". Kas žodis, tai melas. Jokia grupė komunistų ar ne komunistų iš Toronto per Montrealį į Lietuvą nevažiavo ir jokių iškilmingų ar ne iškilmingų išleistuvių jiems čia niekas neruošė. Kiek yra žinoma; tai į Lietuvą grįždamas Skeberdis keletui valandų buvo sustojęs pas savo gimines ar senus iš Lietuvos kaimynus, tai ir viskas.

Toliau jis rašo, kad jie nuvažiavę iš Lietuvos nerušė laišku, kol iš Kanados negavo paraginimo. Užtai: "Dabar jau plačiai Toronte kalbama, koks gautas atsakymas. Nueikite į Young gatvę, toks tai numeris ir ten gausite atsakymą", — pas graborių ir sužinotė ar varta grįžti Lietuvon.

Tai antra pirmos rūšies Kardelio iškepta nesąmonė. Ant galo paduoda savo "surinktas" žinias iš Montrealo. Jis rašo: "Montrealy maždaug gauti panašūs atsakymai: Ir čia plačiai kalbama (vėl plačiai kalbama — J. S.), kad tūlas tautietis gavo iš savo brolio išpėtantį laišką, kuriame maždaug (o kodėl ne tikrai, bet tik maždaug? — J. S.) taip esą parašyta: Brolis, netikėk, ką sako propaganda... dabar pats savo kailiu patyriau, tai suprantu, kad čia visai kitaip yra...

"Pasirodė dar daugiau faktų: brolis tas Sibire jau, o siustas siuntinys sugrižo... Šios žinios jau jaudina ir labai atkaklius partietčius" (suprask, Kardeliui visi komunistai ir partietčiai, kas ne su juo).

Na, ir taip "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius sau užsiagitavęs "visus" Ka-

UŽUOJAUTA

Jonas Čeponis, montrealietis, gavo laišką iš Lietuvos ir praneša, kad mirė jo brolis. Nuliūdimo valandoj Jonui ir jo šeimai reiškiamie giliausios užuojautos

J. ir E. Petrauskai B. ir V. Kvietinskai
A. ir A. Matjukai J. ir A. Rūtelioniai
F. ir A. Šiuplevičiai A. ir E. Morkevičiai
J. ir A. Lesėvičiai

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

15 Nuošimčių Nuolaida

Laikė Sausio ir Vasario Mėnesių

Ant Visokių Drabužių Valymo

Pradedant nuo \$1.50 aukštyne. Dabar yra geras laikas chesterfield ir karpetus valyti

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Chruch Ave. TREMORÉ 6679

VERDUN, QUE.

KĄ KITI RASO

(Atkelta nuo 5 pusės ir Griniaus sukaktuve neti Chicago socialis laisvamaniai. Pats Gr isrodė kaip dešimčiai senesnis...)

Tai ve kokia litani demokratią" pylė "Draugo" burnos. O j listų lūpas "Draugas" šiuos šauksmus: "Fa Gyvatės fašistai! Pas Lietuvą ir jos neprik mybę!..."

Tai matot iki sad čiuokuro išsirutuliojo mokratija nuo vasario liktos 1918 metų iki džio perversmo 1926 se!

O šiandien grigait ir keleiviniai kalba n nos estrados su kur šulais, su tais pačiais go" ir "Darbininko" liais! Ar galima rasti nius veidmainius ir de gus!

nados lietuvius, ma organizuos savo "arm su John Foster Dulles minimu, kurį patalpin timai su gautų iš L laiškų "turiniu", m išlaisvinti Lietuvą...

Tai trečia Kardelio ta pirmos rūšies nes Jaunas S

JUOZ

Reiškiamie širdi jo gyvenimo Dra broliams, sesute artimiesiems.

B. V. Kviet

C. E. Blyna

M. A. Venks

JUOZ

Reiškiamie širdi jo gyvenimo Dra broliams, sesute artimiesiems.

L. P. Kisiel

J. A. Lesev

E. Morkevi

T. A. Mikul

A. J. White

P. O. Keršu

J. J. Vilkeli

F. E. Kauša

A. Lukošiu

J. M. Laur

KĄ KITI RASO

(Atkelta nuo 5 pusl.)
ir Griniaus sukaktuves minėti Chicagos socialistai ir laisvamaniai. Pats Grigaitis išrodė kaip dešimčia metų senesnis.

Tai ve kokia litanija "už demokratija" p y l ě s i iš "Draugo" burnos. O j socia- listų lūpas "Draugas" deda šiuos šauksmus: "Fašistai! Gyvatės fašistai! Pasmaugs Lietuvą ir jos nepriklausomybę!.."

Tai matot iki sadistiško čiukuro išsirutuliojo jų demokratija nuo vasario šešioliktos 1918 metų iki gruodžio perversmo 1926 metuose!

O šiandien grigaitininkai ir keleiviniai kalba nuo vienos estrados su kuniginių šūlais, su tais pačiais "Draugo" ir "Darbininko" orateiliais! Ar galima rasti didesnius veidmainius ir demagogus!

naDOS lietuvių, matomai, organizuos savo "armiją" ir su John Foster Dulleš palaiminimu, kurį patalpinęs greitai su gautų iš Lietuvos laiškų "turiniu", maršuos išlaisvinti Lietuvą.

Tai trečia Kardelio iškepta pirmos rūšies nesąmonė!

Jaunas Senis

Grigaitininkai ilgą laiką vadino krikščionių demokratų partiją "klerikalishkais akiplėšomis", demokratijos priešais. Vasario 16 d. 1928 metų "Naujienos" rašė:

"Steigiamasis Seimas, susirinkęs pavasarį 1920 metuose, savo sudėtimi, nebuvo liaudies seimas, bet revoliucijos audros, siautusios tuo metu Europoje vertė jį skaitytis su žmonių balsu. Pirmasis seimas buvo kiek geresnis, bet kunigų (krikščionių demokratų) partija, kurios rankose buvo valstybės vairo, jį paleido ir sušaukė antrą seimą. Šis buvo atžagareiviškesnis už visus. Treji metai jo veikimo ir klerikalų viešpatavimo buvo juodas laikotarpis Lietuvos respublikos gyvenime. Baigdamas savo dienas antrasis seimas pasižymėjo negražiomis smurto scenomis, kai viešpatuojančioji klerikalų dauguma policijos pagalba prasalino Bielinių ir Dr. Grinių".

Tai, jau daug anksčiau nei įvyko smetonininkų pučas, klerikalai, anot "Naujienų", vedė atžagareivišką, smurtu atsiduodančią politiką.

O šiandien "Naujienos" su jais bučiuojasi, uoliausiai padėdamos klerikalams ir tautininkams grąžinti senąjį

režimą Lietuvoj, tą režimą, kuris išsprugdino ir likučius demokratijos.

Amerikos lietuvių dižiūma su pasipiktinimu ir pasišlyktėjimu atmeta politiką, kurioje nėra nei krislo demokratiškumo.

Ką Sakė M. Šleževičius

Kaip kas buvo su ta nepriklausomybe, kurią išveda iš vasario 16, mes turime dar vieną liudininką, buvusį premjerą M. Šleževičių. Laikė pirmo pasaulinio karo M. Šleževičius gyveno Rusijoje. Gruodžio 19 d. 1918 m. jis grįžo Vilniui. Smetoninė taryba buvo pabirusi. Vokietijoj buvo kilusi revoliucija.

Tarybos narys Šilingas pasakė Šleževičiui: "Bolševikai plūsta didelėmis masėmis. Atsisipirti nėra kuo, nes neturime karinės pajėgos".

"Lietuvos ūkininko" redakcijoj įvyksta devynių liaudininkų pasitarimas. Jie nutaria sudaryti valdžią. Šleževičių paskiria premjeru.

M. Šleževičius savo atsiminimuose rašo:

"Jutau, it pasmerktas mir-

ti: be pasiruošimo, be patyrimo tokia sunki našta uždėta ant mano pečių. Kariuomenės nėra. Jokios organizacijos, kiek ir kur mūsų kareivių — niekas nežino. Vilniaus dienos suskaičytos — 10 ar 15 dienų. Po to į 5 ar 10 dienų bus apleistas ir Kaunas. Na, ir galas — visa Lietuva bolševikų rankose".

Antrą sausio 1919 m. Šleževičiaus vyriausybė bėga Kaunan. Vokiečiai sutiko ją nuvežti.

Kaune nebuvo geriau. "Vokiečių kareiviai pakrikę, šūkėja, palaidi vaikščioja. Buvo gandai, kad būs vokiečiai sausio 10 dieną apleisią Kauną, užleisdami jį bolševikams".

Tuomet Šleževičiaus "vyriausybė" nutaria šauktis i kaizerio armijos likučius, kad ją gelbėtų. Ir koks buvo jos džiaugsmas, kada iš Berlyno gauta žinia, kad Šleževičiaus prašymas išpildytas. Vokiečiai pasigailėjo. Jį buvo vienatinis atspirties punktąs.

Išėjo taip, kaip "Draugas" rašė 1918 metų pradžioje:

"Linkusiais į Rusiją gali būti tik mūsų išgamos socialistai... Visiems darosi aišku, kad laukti kokios pagelbos galėsime tik iš Vakarų. Gi čia vokiečių neaplenksi. Jie artimiausi ir jie stipriausi, šviesūs ir tvarkingi". Tai vokiečių armijos likučiai ir išgelbėjo Šleževičiaus vyriausybę. (Žiūrėk knygą Mykolas Šleževičius, Terra leidykla, Chicagoje.)

Ką su tuo bendra turi lietuvių tauta? Šleževičius sėmėsi išminties iš Smetonos pareiškimo Berlyne (okupacijos metu): "Lietuviai pasitiki Vokietija. Iš tikrųjų tik ji viena gali gelbėti prispasautą šalį."

Informacijos ir faktai, kurie surinkti šiame straipsnyje, yra tik dalis medžiagos apie vasario šešioliktą, apie amžinų ryšius su Vokietija, apie urachijadą ir apie demokratijos škerstus Smetonos-Voldemaro ir klerikalų perversmo metu.

Lietuvių tautos priešai slepia nuo savo sekėjų tas informacijas ir faktus, nes to reikalauja jų politinis gešetas, jų konspiracijos prieš socialistinę Lietuvą. Jų locni žodžiai, jų locni pareiškimai, kuriuos mes citavome šiame straipsnyje juos muša labai labai aštria. — L. P. Vilnyje.

Mirus

JUOZUI SMETONAI

Reiškiame širdingiausią ir giliausią užuojautą jo gyvenimo Draugei, Sūnui, Dukrelei, anūkėms, broliams, sesutei, marčiai, žentui ir visiems jo artimiesiems.

B. V. Kvietinskai J. Turūta
C. E. Blynai B. Šalčiūnas
M. A. Venskaičiai E. Vilkis

MONTREAL, Que.

Mirus

JUOZUI SMETONAI

Reiškiame širdingiausią ir giliausią užuojautą jo gyvenimo Draugei, Sūnui, Dukrelei, anūkėms, broliams, sesutei, marčiai, žentui ir visiems jo artimiesiems.

L. P. Kisieliai P. Vaitiekūnai
J. A. Lesevičiai S. O. Verbylai
E. Morkevičiai J. S. Čičinskai
T. A. Mikuliai S. E. Pečiulaičiai
A. J. White J. H. Adomoniai
P. O. Keršuliai J. O. Mikalajūnai
J. J. Vilkeliai L. Skripka
F. E. Kaušakiai M. Laurynaičiai
A. Lukošūtė P. M. Šuplevičiai
J. M. Laurynaičiai P. L. Kauspėda

MONTREAL, Que.

Mirus

JUOZUI SMETONAI

Reiškiame širdingiausią ir giliausią užuojautą jo gyvenimo Draugei, Sūnui, Dukrelei, anūkėms, broliams, sesutei, marčiai, žentui ir visiems jo artimiesiems.

J. A. Rutelioniai K. M. Čekaičiai
J. E. Urbanavičiai A. K. Liokaičiai
J. V. Verbylai J. M. Čeponiai ir šeima
M. M. Gudai J. N. Kaušylai
J. E. Petrauskai J. J. Guzevičiai
J. O. Balčiūnai A. D. Tamašauskai
J. S. Petroniai W. A. Šipeliai
R. M. Karalevičiai

MONTREAL, Que.

Mirus

JUOZUI SMETONAI

Reiškiame širdingiausią ir giliausią užuojautą jo gyvenimo Draugei, Sūnui, Dukrelei, anūkėms, broliams, sesutei, marčiai, žentui ir visiems jo artimiesiems.

B. E. Juraičiai J. P. Skripkai
A. K. Keršiai T. O. Jukneliai
A. M. Lukošiai A. M. Einikiai
M. A. Paragai J. O. Brundzai
T. M. Subaičiai P. Petrusis
J. O. Deksniai B. Valatka
J. E. Brakniai J. Mačiulaitis
K. M. Tamašauskai J. Girdžius
W. M. Alenskai J. Sinkevičius
J. M. Pelekauskai T. Stanaitis
P. O. Yoneliūnai F. Nekošas
K. O. Kielai S. Jezminskas
E. O. Palubinskai M. Spaičys
V. M. Labūnai J. Čerpinskas

MONTREAL, Que.

Pranešame apie

Seriją 8

Pagarsėjusių

Kontinentinių filmų

Kas 2-ąją trečiadienį

Trečiadienį, Kovo 7

SHOW GOES ON

Moderniška Čekoslovakijos cirkulio filma. Dialogai čekoslovakiskai, spalvota.

Trečiadienį, Kovo 21

EVENING OF CHEKHOV

Trys satyros pagal A. F. Čechovo apysakas. Dialogai rusiški.

Trečiadienį, Balandžio 4

BIG FAMILY

Pagal Žurbino novelę. Dialogai rusiški, spalvota.

Trečiadienį, Balandžio 18

ROMEO AND JULIET

Pilnas Prokofjevo baletas. Su Galina Ulanova, spalvota.

Trečiadienį, Gegužės 2

NAZAR STODOLYA

Nauja versija Ševčenkos dramatos. Dialogai ukrainiški, spalvota.

Visos filmos turi angliskus paaiškinimus

Tikičius galima įsigyti dabar Box ofice ir Midtown Book Store

— 738 Bathurst St. Perkant tikičius dėl 4 ar daugiau filmų, kaina 75 centai už tikičią. Vienas tikičias \$1.00.

Rodymai tik 7.00 ir 9.15 v. v.

RADIO CITY

Bathurst prie St. Clair

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras

Suite 408 455 Spadina

Toronto

Ofise Tel. KI. 4999

Rezidena, Midway 9988

senas montrealie mirė vasario 9 kęš 53 metų am-

na, taipgi tetulė. okaitienė.

a?

ingiems skaityto- ko. o "patvirtini- da, kad vis plačiai kiek nesąmonių asyta.

daj, jis rašo: "kad per Montrealį iš- komunistų. Jiem osta iškilmingos

Kas žodis, tai a grupė komunis- munistų iš Toron-

treala į Lietuvą ir jokių iškilmin- kilmingų išleistu- šia niekas neruo-

yra žinoma, tai į ždamas Skeber- valandų buvo su-

savo gimines ar etuvos kaimynus.

rašo, kad jie nu- Lietuvos nerašė iš Kanados nega-

mo. Užtai: "Da- čiai Toronte kal- s, gautas atsaky- tite į Young gat- numeris ir ten akymą". — pas sužinote ar verta von.

a pirmos rūšies cepta nesąmonė.

paduoda savo žinias iš Montre-

šo: "Montrealy gauti panašūs at- rčia plačiai kal- plačiai kalbama

kad tūlas tauties savo brolio ispė- q, kuriame maž- odėl ne tikrai, bet ag? —J. S.) taip ta: Broli, netikėk, ropaganda... da-

savo kailiu paty- pprantu, kad čia yra...

ė dar daugiau lis tas Sibire jau. siuntinys sugrį- žimios jau jaudi-

atkaklius partie- ask, Kardelių vi- tai ir partiečiai. juo). aių "Nepriklauso- vos" redaktorius tavęs "visus" Ka-

Valerija Valsiūnienė

Pasakojimas Apie Gražiną

Literatūrinis Scenarijus

(Tąsa)

Stankienės kambary, segiodamasi palta, stovi Gražina. Už kadro girdisi silpnas balsas.

— Kas vėl tenai? Palikite mane ramybėje!

— Tetule, tai aš, Gražina! — sako mergina ir prieina prie lovos. Ji mato kalną duknų, iš kurių kyšo tik tetos nosies galas.

— Tetule, kas jums? Jūs sergate?

— Kaip gerai, kad tu atėjai, Gražute. Visai mane pamiršai. Tegul miršta senė...

Gražina dairosi po kambarį. Visur netvarka, grindys nešvarios. Ji ranka paličia šaltą krosnį.

— Pas jus šalta... Aš tuojau, — Gražina pasibeldžia į gretimą kambario duris.

Durys prasiveria, ir pro jas kyšteli savo riestą nosį Teklė.

— Tai tu, Gražina?

Stankienė vaitodama pasikelia ir įsakančiai sušunka:

— Ko tau reikia? Išei, kad tavo kojos čia nebūtų!

— Šit, prašau! — kreipiasi Teklė į Gražiną. — Dieve brangus, nors sriubos pasrēbtum!

— Tetule, pasrēbkite sriubos, — prašo Gražina.

— Nereikia man jos sriubos! Leiskit man numirti! Kiekvieną kartą, kai tik ji įeina į kambarį, būtinai turi nepasiklausus ką nors išsinešti. Netiki? Ot, kad aš ištos lovos nebekelčiau!

— Na, ką jūs, tetule, — Gražina prisijuosia tetos prikyštę. Paskui, priešįsiki priėjusi prie senutės, pataiso priegalyvius ir prispaudžia veidą prie jos rankos.

... Jonikas gatvėje. Jam šalta. Daužydamas nušalusias rankas, jis apžiūrinėja Onos bažnyčią. Pakyla pulkas varnų ir nuplasnoja Vilnelės link.

... Kambarį darosi tamsu. Gražina, degdama šviesą, pastebi, kad teta užsnūdo. Ji skubiai pridengia lemputę nuo lovos pusės ir, pripylusi arbatinuką vandens, stato jį krosnį ant žaruojančių žarijų.

Beldimasis į duris. Stankienė murma per miegą.

— Oi, dieve brangus, vėl lenda! Neleisk jos, Gražute!

Bet į kambarį įeina Jonikas. Gražina skubiai bėga prie jo kuždėdama: "Tyliau!". Jonikas pašnibždom sako Gražinai:

— Ko tu taip ilgai? Aš visai sušalau! — Jis pučia nušalusius pirštus.

— Atleisk man, Vincai, teta serga...

— Ką tu sakai? Ai-ai! Aš nubėgsiu daktaro!

— Kokio daktaro? Aš pati sau daktaras! Paduok man bonkutę — vieną ir kitą! Štai iš ten, — rodydama ranka, netikėtai atsiliepia Stankienė ir, išžiūrėjusi į nepažįstamą jaunuolį, griežtai klausia:

— Koks čia vyras?

— Mes kartu su Gražina mokomės. Aš atlydėjau ją ligi jūsų namų, tetule.

— Tetule... Giminaitis atsirado! Šventieji užtarėjai!

— Gražina man apie jus tiek daug pasakojo! Ir mes dažnai jus minime.

— Kas tokie mes? Jau net "dažnai"!

— Tetule, jis geriausias mano draugas, — droviai sako Gražina, priedama prie lovos.

— Aha, jau draugas! Oi-oi! Na, priek arčiau! — nepakenciančiu prietarivimo tonu sako Stankienė.

Jonikas nenusivilkdamas apsiausto, su kepure rankoje prieina arčiau. Senutė įdėmiai jį pasižiūri ir netikėtai sako:

— Susišukuotum... Na, ir nusivilk apsiaustą, viešpatie...

Tuo tarpu Gražina rodo į tuščią kibirą. Linktelėjęs jai, jis atsako senutei:

— Nusivilksiu, atnešiu vandens. Vieną minutę!

— Norėčiau pamatyti jo motiną, — sako Stankienė, paskėsdama priegalviuose.

— Jo motina, tetule, fabriko dirba, — sako Gražina.

— O tėvas?

— Jo tėvas geležinkelietis, kaip ir dėdė Stankus kad buvo. Depo dirba.

— Depo? Na, vadinasi, bedievis, kaip ir mano Stankus.

Grįžta Jonikas kibiru vandens nešinas.

— Eikš čionai, — moja jam ranka Stankienė.

Jonikas prieina. Stankienė, pamačiusi ant jo krūtinės komjaunuolio ženklelį, įdėmiai žiūri į jį, paskui rodo jį paveikslą, kabantį virš jos lovos, vaizduojantį pragarą.

— Va, šitą matai?

— Matau.

— Tai nusidėjėliai, bedieviai pragare kankinasi. Matai?

— Matau.

— Kaip baisu! — prataria Gražina.

— O tau nebaisu? — klausia Stankienė jaunuolį.

— Ne, — atsako Jonikas šypsodamasis.

— Nubaus tave dievas. — graso jam Stankienė.

... — Telaimina tave dievas! — sako Mockus ilgšiu, tam pačiam, kuris atidarinėjo Gražinai duris. — Sėskis, Kličiau.

Kličius nuvargusiai atsieda į fotelį.

— Kodėl taip ilgai?

— Blogi reikalai, ponas klebone, kaskart darosi sunkiau.

— Atsišaukimai baigti?

— Ne. Nei rotatoriaus, nei šapirografo šiuo metu niekur negausi...

Mockus susimąstęs vaikščioja kilimu.

— Blogai? — sako jis. — Na, tai va, Nedeldsdamas pradėk rašyti ranka.

— Ranka? — pasibaisėjo Kličius. — Kiek gi reikės prirašyti?

— Kiek pajėgsi. Rašyk per anglinį popierių. O vėliau tau padės Venckus...

Mockus plačiais žingsniais vaikščioja kilimu.

Nuo auditorijos durų ligi katedros patiestas kilimais takelis. Takeliu vienodais žingsniais vaikščioja profesorius Pinevičius. Jis kalba sklandžiai. Valdingas jo balsas skamba auditorijoje.

Lietuviai suteikė Vytautui "Didžiojo" vardą, po jo istorinės pergalės prie Žalgirio. Stiprindamas didžiąją kunigaikštiją, Vytautas nuvedė savo kariuomenę ligi Juodosios jūros. Pergalė prie Žalgirio parodė karingos lietuvių tautos vienybę ir galybę. Tai milžinų karta...

— Atleiskite, draugas profesoriau, — netikėtai pasigirsta Joniko balsas. — Istoriai Vytauto nuopelnai, bet abejo, didžiuliai, aš suprantu. Bet gi Vytautas Žalgirio mūšį laimėjo ne vienas? Lietuviams padėjo totoriai ir lenkai. Ir stiprūs smūgi, kuris nulėmė laimėjimą, sudavė rusai.

Jis kalba mandagiai ir santūriai, bet jaučias, kad virpa jo balsas.

— Kaip jis drįsta pertraukti profesorių? — kreipiasi pasipiktinęs jaunuolis į greta jo sėdinčią Sabaitę. Gražina, sustingusi iš išgąščio, žiūri į Joniką.

— Ir paskui, — tęsia Jonikas. — Jūs, man atleiskite, bet... jūs nieko nepasakėte apie paties Vytauto agresyvas bei grobikiškas tendencijas.

— Jonikas teisus. Aš tik ką apie tai galvoju! — sako Kalvelis kitam studentui.

— Vincai, — nusigandusi pašoksta Gražina, bet Jonikas jos neklausio.

— Ir dar... Aš manau, Lietuvos liaudis vargiai ar gyvena pertekliuje... Juk liaudis buvo pavergta, beteisė. Ar galima nutylėti žiaurią feodalinę eksploataciją ir taip idealizuoti mūsų praeitį? Marksizmas moko

mus... — Viešpatie, ką jis padarė, na, ką jis kalba?! — pertraukė Joniko kalbą Gražina.

Auditorijoje triukšmas. Daugumas studentų aiškiai Joniko pusėje. Pinevičius stovi ramus, kaip visada, savimi pasitikįs. Jis žiūri į Joniką, ironiškai šypsosi. Kai Jonikas nutyla, jis mandagiai, bet su pakankama doze piktos ironijos sako:

— Jūs, rodosi... deja, neatsimenu jūsų, gerbiamasis, pavardės, norite mane apkaltinti apolitiškumu? Leiskite jums pasakyti, — aš skaičiau Markšą, kai jūs dar po stalu stačias vaikščiojote! O aplamai, kas liečia politiką...

— Draugas profesoriau, mokslas, atitrūkęs nuo gyvenimo ir politikos, — moko Leninas — yra melas ir veidmainystė, — sako iš vietos pakilęs studentas Kalvelis.

— Leninaš aš irgi skaičiau, — cvilgtelėjęs jį pusė, sako Pinevičius.

— Ir nežiūrint to, aš prašysiu įsidėmėti ateičiai: politika — politikai, ji nepastovi, o mokslas lieka mokslu.

— Bet vis dėlto... tai yra aš, kaip kurso gruporgas, — jaudindamasis kalba Jonikas, — prašau jūsų duoti mums tokį mūsų praeities nušvietimą, kad mes patikėtumėm jums... Draugas profesoriau...

— Teisingai! — pasigirsta keletas balsų.

Pinevičius ramiai renka nuo stalo knygas ir deda į savo portfelį.

— Ką gi tai reiškia, draugai? — staiga nebeišlaiko Gražina. Pašokusi ji sako Jonikui maldaujančiai sudėjusi rankas.

— Jonikai, kaip tu gali taip kalbėti? Tuojau atsiprašyk profesorių.

— Kodėl aš turiu atsiprašinėti?

Jonikas mato, kad Gražina išsigandusi.

Pinevičius skubiais žingsniais išsėina iš auditorijos. Jonikas prieina prie Gražinos:

— Gražute, nejaugi tu nesupranti? — Bėk greičiau, pasivyk ji, atsiprašyk... Tu įžeidi profesorių.

— Gražute, atsipeikėk.

— Eik, aš nenoriu su tavim kalbėti.

— Na, ir nekalbėk!

Jonikas, išsėidęs, nučina. Prie Gražinos tuojau pribėga Sabaitė:

— Štai! Ir tu dar draugai ji su tokium!

— Dieve! Kaip jis išdrįso!

— kartoja Gražina, — aš jo matyti nebenoriu...

— Tu teisi! — sušunka Sabaitė ir spaudžia Gražinai ranką: — Įžeisti mokslo korifėją!

Įėjęs į dekanatą, Pinevičius

čius smarkiai užtrenkia duris, ir tuojau dingsta visas jo nuđuotas santūrumas. Jis meta ant stalo savo portfelį ir sušunka:

— Neįtikėtina!

Pasilenkę prie stalo ties kažkokiu planu, partorgas Petrėtis ir profesorius Baliaunas nustebę pakelia galvas ir iš karto supranta, kad įvyko kažkas negero.

— Kas jums, kolega? — klausia Baliaunas.

Pinevičius trenkia kumščiu į stalą ir su neįprastu jam nesantūrumu šaukia:

— Chuliganizmas, vyresniųjų negerbimas... Štai kas! Kaip jis drįsta mane mokytį?!

— Kas? — klausia Baliaunas. — Kas atsitiko?

— Atsitiko tai, kas neišvengiamai atsitiks ir su jumis, ir su kiekvienu save gerbiančiu mokslininku... Mes, matote, traukiame jus atgal!

Petrėtis, kurį laiką ramiai klausęs jį pokalbio, įsiterpia.

— Papasakokite, kas įvyko. — Ir pripylęs iš grafinio stiklinę vandens, priduria: — Prašau, nusiraminkite.

— Mane jie moko skaityti Lietuvos istoriją!... Mane?!

— Jie dabar visi tokie! — su geraširdiška šypsena atsiliepia Baliaunas.

— Mes dažnai ginčijamės paskaitose ir, įsivaizduokite, dažnai jie būna teisūs...

— Nesuprantu jūsų! — piktaite meta Pinevičius Baliauno pusėn ir kreipiasi į Petrėtį:

— Tai pirmas atsitikimas mano pedagoginėje praktikoje. Jei jūs nerasite reikalo išmesti jį iš universiteto, aš... aš...

— Mes išaiškinsime, — atsako Petrėtis. — Dabar jūs kiek susierzinęs, profesoriau. Nusiraminkite...

— Aš nesuserzinęs, aš pasipiktinęs. Aš negaliu ramiai žiūrėti, kaip lietuviškasis jaunimas praranda savo moralinį veidą. Jūs laikote vieninteliu dabartinės kartos nuopelnu tai, kad ji nugąlėjo fašizmą. Na, o mes? Ar jūs žinote, ką mes pergyvenome, gelbėdami lietuvišką kultūrą? Kaip mes gynėme Lietuvą, slėpėme jaunimą, kaip mes kovojome už tai... už... už... na? — Pinevičius, visas drebėdamas, neranda reikalingų žodžių.

— Mes labai gerai pame name, kas kovojo ir už ką kovojo ir kodėl vis dėlto daug jaunimo pakliuvo į reičą, — ramiai atsako Petrėtis. — Dar šiandien ištirime šį Joniko išpuolį jūsų paskaitoje, profesoriau. O dabar — atleiskite, pas mane seminaras.

Paėmęs knygą, Petrėtis išsėina iš dekanato. Palaukęs, kol paskui jį užsidarė durys, Pinevičius prišoka prie Ba-

liūno, ironiškai šypsodamas, sako:

— Jūs girdėjote?... — Girdėjau. Manone, labai puikus žras!

— Atkreipkite dėkį kiek mūsų universitet rusų dėstytojų, lyg m nebemokame perteikt rijos patys, be jų pag Štai jie ir inspiruoja. J tį prieš mus.

— Nesutinku su jum karštai atkirto Baliaun Jūs, profesoriau, iš y mirštate rusų tautos. bą mūsų kraštui ir lia

— Taip?! Nuo kur ko jūs ėmėte prieš ju liaklupsčiauti?

— Keliaklupsčiaut pasipiktino Baliaunas. pakankamai ilgai gy kad galėčiau atskirti nuo grūdų. Jūs paž kaip jį myli studenta, kai kada atrodė, kad tikrujų atsilikome m venimo...

Jam kalbant Pinevič sisėda, nusigręžia b liūno ir nekantriai b pirštais į stalą.

— Jūs, gal būt, ir kote!... Cha! Ką ga nemokšos, panašūs i na, partorga, duoti i kam jaunimui? Aš ne tei neužmirštu, kokia guli ant mūsų, tikrujų sios kartos patriotų. Jums taip pat patari miršti...

— Nekalbėkite, o nis jaunimas, kaip aš biu, turi ne mažiau p mo ir didvyriškumo!

— Didvyriškumo! — piktina Pinevičius. žvelk, mūsų didvyria Vytautai, mūsų G žusta nešvariuose s bendrabučiuose! Aš mis kalbu atvirai ir si...

— Ar jūs nors ka vote bendrabutyje? traukia jį šypsodama liūnas.

Mergaičių kambary drabutyje. Visur švau ku. Aldona gražinas veidrodi, derindama i nius karolius. Graži kloja po kambarį, n ma sau vietos. Ji įj išjungia radiją, sėda lo, garsiai skaito:

"Revoliucija parod liberališkoji buržuazi ko sąjungos ne su li o su caru, kad ji yra revoliucinė jėga, susi su kuria, lygus liaudi vimui..." — Graži kartą pradeda mediu su: — "Revoliucija kad liberališkoji bu ja..." — ji pažvelgia gą ir staiga atstumia

— Negaliu!

Aldona atsisuka i siamai žiūri į drauge

— Negaliu, Aldut neatsimenu. Tai blo matematika. Kiekvie zė kalu mintinai.

...užtrenkia du- au dingsta visas s santūrumas. Jis talo savo portfeli

...tina!

...prie stalo ties lanu, partorgas profesorius Ba- bebę pakelia gal- rto supranta, kad as negero.

...jums, kolega? — liūnas.

...s trenkia kums- ir su neįprastu tūrumu šaukia: ganizmas, vyres- erbimas. Štai jis drįsta mane

... klausia Baliū- as atsitiko?

...iko tai, kas neiš- atsitiks ir su ju- kiekvienu save mokslininku. ... te, traukiame juos

...kurį laiką ramiai pokalbio, įsiter-

...sakokite, kas įvy- pripylęs iš grafi- vandens, pridū- šau, nusiraminki-

...je moko skaityti storiją! .. Mane?! dabar visi tokie! aširdiška šypsena Baliūnas, dažnai ginčijamės ir, įsivaizduokite, būna teisūs. ... prantu jūsų! — ta Pinevičius Ba- n ir kreipiasi į Pet-

...birmas atsitikimas dagoginėje prakti- jūs nerąsite reika- ji iš universiteto,

...išaiškinsime, — traitis. — Dabar susierzines, PROFE- susierzines, aš pa-

...Aš negaliu ramiai kaip lietuviškasis praranda savo mo- dą. Jūs laikote vie- dabartinės kartos tai, kad ji nugalė- a. Na, o mes? Ar e, ką mes pergyve- elbėdami lietuvišką

...Kaip mes gynėme slėpime jaunimą, kovojome už tai. ... na? — Pinevi- as drebėdamas, ne- kalingų žodžių.

...s labai gerai pame- as kovojo ir už ką ir kodėl vis dėlto nimo pakliuvo į rei- ramiai atsako Pet- Dar šiandien ištir-

...Joniko išpuolį jūsų je, profesoriau. O — atleiskite, pas ma- aras.

...es knyga, Petraitis dekanato. Palaukęs, ui ji užsidarė durys, nis prišoka prie Ba-

...hūno, ironiškai šypsodama- sis, sako: — Jūs girdėjote? .. — Girdėjau. Mano nuo- mone, labai puikus žmogus, — atsakė Baliūnas.

...— Atkreipkite dėmesį, kiek mūsų universitete yra rusų dėstytojų, lyg mes jau nebemokame perteikti isto- rijos patys, be jų pagalbos. Štai jie ir inspiruoja Petrai- tį prieš mus.

...— Nesutinku su jumis, — karštai atkirto Baliūnas. — Jūs, profesoriau, iš viso už- mirštatė rusų tautos pagal- bą mūsų kraštui ir liaudžiai.

...— Taip?! Nuo kurio lai- ko jūs ėmėte prieš juos ke- liaklupsčiai?

...— Keliaklupsčiai? — pasipiktino Baliūnas. — Aš pakančiamai ilgai gyvenau, kad galėčiau atskirti pelus nuo grūdų. Jūs pažiūrėkit, kaip ji myli studentai! Man kai kada atrodo, kad mes iš tikrųjų atsilikome nuo gy- venimo. ...

...Jam kalbant Pipevičius at- sisėda, nusigręžia nuo Ba- liūno ir nekantriai barbena pirštais į stalą.

...— Jūs, gal būt, ir atsilik- ote! .. Cha! Ką gali šitie nemokšos, panašūs į šitą. .. na, partorgą, duoti lietuviš- kam jaunimui? Aš nė minu- tei neužmirštu, kokia misija guli ant mūsų, tikrųjų seno- sios kartos patriotų pečių. Jums taip pat patariu neuž- miršti. ...

...— Nekalbėkite, dabarti- nis jaunimas, kaip aš paste- biu, turi ne mažiau patriotiz- mo ir didvyriškumo. ...

...— Didvyriškumo! — pasi- piktina Pinevičius. — Pa- žvelk, mūsų didvyriai, mūsų Vytautai, mūsų Gražinos žūsta nešvariuose studentų bendrabučiuose! Aš su ju- mis kalbu atvirai ir tikiuo- si. ...

...— Ar jūs nors kartą bu- vote bendrabutyje? — per- traukia ji šypsodamasis Ba- liūnas.

...Mergaičių kambarys ben- drabutyje. Visur švaru. Jau- ku. Aldona gražinasi prieš veidrodį, derindama gintari- nius karoliūsus. Gražina slan- kioja po kambarį, nerasda- ma sau vietas. Ji įjungia ir išjungia radiją, sėda už sta- lo, garsiai skaito:

...“Revoliucija parodė, kad liberališkoji buržuazija ieš- ko sąjungos ne su liaudimi, o su caru, kad ji yra kontr- revoliucinė jėga, susitarimas su kuria, lygus liaudies išda- vimui. ...” — Gražina dar kartą pradeda mediniu bal- su: — “Revoliucija parodė, kad liberališkoji buržuazi- ja. ...” — ji pažvelgia į kny- gą ir staiga atstumia ją.

...— Negaliu! Aldona atsisuka ir kla- siamai žiūri į draugę.

...— Negaliu, Aldut! Nieko neatsimenu. Tai blogiau už matematiką. Kiekvieną fra- zę kalu mintinai.

...— Na, šito aš nelaukiau iš tavęs, Gražina! Nejaugi tu nesupranti? Visa tai labai į- domu!

...— Įdomu? Juk tai buvo Rusijoje.

...Aldona su gailėsčiu žiūri į Gražiną, paskui prieina ir atsisėda šalia jos:

...— Kvailute, kaip tu ne- supranti? Cia taip aiškiai pa- sakyta. .. Tu manai, kad jei nebūtų Rusijoje įvykusi re- voliucija, tai aš — Aldona Vaitkutė mokyčiausi univer- sitete? Mudvi šiandien, gal būt, keliais šliaužotumėm buožės laukuose.

...— Aš sutinku. Bet Lietu- vos istorijoje tiek romantiz- mo. ...

...— Taip, tu teisi. .. Tačiau argi mažai romantizmo mū- sų dienų įvykiuose?

...— Na, ką tu! — abejoda- ma sako Gražina.

...— Vienu laiku ir man taip atrodė, Gražute. O štai da- bar. .. Kai aš ruošiuosi se- minarams — man labai su- prantamas kiekvienas šios knygos žodis.

...Gražina nieko neatsako. Ji pašoksta ir vėl ima vaikšči- oti po kambarį.

...— Tu be jokios kritikos gėriesi mūsų senove, — tę- sia Aldona. — Aš ne mažiau už tave didžiuojusi didvy- riška Lietuvos praeitimi. Bet juk yra įvairių dalykų. Štai, pavyzdžiui, tu žaviesi tuo, kad karalius Zigmantas Au- gustas dovanojo savo myli- majai Radvilaitei sodą ir naktimis tenai abu vaikšči- ojo, — poetiška! — o neži- nai, už ką Vilniuje buvo nu- teistas mirties bausme Siera- kauskas. Juk tas taip pat bu- vo praeity.

...Gražina sėdi tylėdama, ir Aldonai atrodo, kad ji net neklauso jos. Pyktelėjusi Al- dona tęsia:

...— Ir kodėl tu nesidomi dabarties liaudies didvy- riais? Ką tu žinai apie Zojos Kosmodemjanskos, Marytės Melnikaitės žygius?

...— Ir vis dėlto aš buvau teisi, gindama profesorių Pi- nevičių!

...— Ach, štai kaip? Na, o aš manau, kad Pinevičiaus dėstyto metodą reikėtų ap- svarstyti atvirame komjau- nimo susirinkime. Ir tavo el- gesį taip pat.

...— Nutilk, aš nenoriu gir-

...dėti! — jau su ašaromis akyse sako Gražina. Ji pa- šoksta, įjungia radiją, tuo- jau išjungia ir, atsisėdusi už stalo, įsigilina į skaitymą.

...Po kurio laiko Aldona pa- kelia akis į Gražiną. Ji ma- to: ant Gražinos vadovėlio — maža odiniais apdarais knygelė.

...— Tu meldiesi? — nuste- busi klausia Aldona.

...Gražina neatsako. ...

...Petro ir Povilo bažnyčia. Gražina pakėlė akis į stovin- čią nišoje Kristaus statulą, meldžiasi. Prieina neaukšto

...ūgio, reta barzdele senukas. Pasilenkęs prie Gražinos, kažką šnibžda.

...— Ką jūs pasakėte? — nenugirdusi klausia Gražina.

...— Žiūrėkite, panele, į vieš- paties Jėzaus garbanas. Aš galiu jums parduoti jo ste- buklingųjų plaukų. ... Tik de- šimt rublių. Padeda lgoje, sielvarte, širdies reikaluo- se. ...

...Gražina, pasišlytėjusi jo žodžiais, atsistoja, skuba prie išėjimo.

(Bus daugiau)

Lietuviška Valgykla
UNION CAFE
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietu- viškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 46917

Tel. OL 6381 Res. OL 9168
JOINT REALTY LTD.
Parduodam namus, tavernus, hotelius, grosernes, mėsines, šaltų gėrimų, icecream, cigarų parduotu- ves, gazolino stotis, vasarnamius, visokius biznius; apdraudžiam namus, automobilius, parduodam ap- draudas nuo ligos ir nelaimės.
Kreipkitės pas mūsų atstovą:
JOHN KAMICHAITIS
399 BLOOR ST. WEST TORONTO

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas
Bates & Dodds
FUNERAL SERVICE LIMITED
A. E. RAPER, Managing Director
931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Yorke Brothers
Funeral Chapel
Erdvi Kopyčia ir Jaukūs Kambariai
2357 Bloor St. W. ROGers 7-5241
TORONTO

Elora Flower Shop
396 College St. WA. 1-5459
WA. 1-4228
Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams
Po darbo valandų telf.: OR. 4175

Namų Savininkai
Gal Reikia Jums Pinigų
Dėl Biznio ar Asmeniškiesiems Reikalams?
LITHUANIAN - CANADIAN MORTGAGE CO.
duos jums grynų pinigų už antrą morgičių ant jūsų namo, nors jūs jau turite pirmą morgičių. Labai ma- ži mokėjimai. Nereikia mokėti už sutvarkymą morgi- čių.
Tel.: EM. 8-1242

Norėdami pirkti geriausius baldus ar elektrines reikmenas, matykit **Bill Paulauską** pas
Blustein's Furniture
531 Queen St. W. Toronto

Mes Dabar Parduodam

Germušios Rūšies Futras, Zakietus, Škraistes ir Kelnierius
● Sluвам Pagal Miera,
● Parduodam Gatavus,
● Taisom, Perdirbam,
● Pakeičiam Fasoną
Darbas Garantuotas
PRINCESS FASHION FURS
506 Queen St. West
Telefonas: EMpire 3-8884
ir
750 Yonge St.
Telefonas WAlnut 1-8971

Pranešimai

Winnipeg, Man.

Svarbus Susirinkimas

Šiuomi pranešame, kad LLD 217 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 26 dieną.

Susirinkimas bus svarbus tuo, kad turėsime apsvarstyti pasiuntimą delegato į LLD suvažiavimą Toronte.

Šiuomi meldžiame narius atsilankyti į šį susirinkimą, nes čia yra visų narių reikalas ir svarbus visiems nariams.

Kuopos Valdyba

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 26 dieną, 2 valandą po pietų, Lietuvių svetainėje, 160 Clare-

mont St.

Visus narius ir simpatikus kviečiame atsilankyti.

Kuopos Valdyba

Padėkos žodis

Šiuomi išreiškiame visiems ir visoms, kurie lankė V. Kaptainienę, kada ji buvo ligoninėje, o mirus pas graborių, papuošė jos karstą gėlėmis, dalyvavote laidotuvelyje ir išreiškėte mums užuojautą žodžiu ir per spaudą. Labai ačiū draugams A. Morkiui ir K. Kilikevičiui už pasakytas atsisveikinimo kalbas.

S. Kaptainis
Sūnus Arturas
Marti Muriel

Torontiečių Kronika

LLD Kuopos Baliai

Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopa ruošia labai puikias vaišes. Bus visokių valgių, gėrimų dėl pasistip-

rinimo, o paskui bus labai smagūs šokiai grojant geram orkestrui. Ir tas viskas bus tik už \$2.00.

Balius įvyks šeštadienį, kovo 3 dieną, Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Visi ruoškitės dalyvauti. Bus labai smagus ir linksmas vakaras.

Išvyko į Meksiką

Pereitą sekmadienį naktį išvyko į Meksiką ant dviejų savaičių draugų Strazevičių dukterė Lily, Idos ir Reginos sesutė.

Susirgo

M. Buzunienė susirgo ir gydos namuose po gydytojo priežiūra.

Išėjo į Ligoninę

Draugų Kilikevičių dėkote Veronika išėjo į ligoninę, kur turės operaciją ant apendiko.

Ruošiasi Vestis

Kaip atrodo, tai šiemet bus labai derlingi metai vestuvėmis. Jau daug buvo raportuota, bet atsiranda ir daugiau.

Teko nugirsti, kad Ramoškų sūnus, Trimito orkestro narys, ruošiasi vestis šį pavasarį. Taipgi draugų Lukų dukterė, kuri nekartą linksminot torontiečius pianu.

Well, linksmiausių jiems vestuvių.

Reporteris

Iš Sūnų ir Dukterų D-jos Susirinkimo

TORONTO. — Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos susirinkimas dėl susidariusių aplinkybių įvykė antradienio vakare. Reikėjo nusistebėti, kad narių atsilankė trys sykius daugiau, negu atsilanko sekmadieniai.

Iš šalės gaspadoriaus ra-

porto paašškėjo, kad finansiniai verčiasi neblogai, nežūrint to, kad sausio mėnesį būta deficito 23 dolerių. Jis pridavė kuopai 5 šimtus dolerių ir porą šimtinių pasiliko ant rankų dėl bėgančių reikalų.

Atsiklausus raštini n k o apie ligonius, paašškėjo, kad yra 9 ligoniai, bet trys iš jų jau pasveiko. Bernatonienė buvo apsirgusi, bet pasveiko. Naujai užsimeldavo O. Mažeikienė, M. Buzunienė ir S. Karvelis.

Baigiantis susirinkimui buvo pranešta, kad ruošiamas angliškai kalbančių narių pobūvis 16 kovo, 8 valandą vakare, draugijos sve-

tainėje, 160 Claremont St. Bus susirinkimas, o jo susirinkimo šokiai ir skani kava. Ruošia laikinas komitetas, kuriam vadovauja Mrs. Sakalauskas ir J. Naujokaitis, sekretorė ir pirmininkas.

Korespondentas

KLAIDOS PATAIŠYMAS

Straipsnyje "Atsiminkime Sukaktuves" įvyko klaida. Ten pasakyta, kad Sūnų ir Dukterų Draugijos vaizų teisės iki balandžio pabaigos, o turėjo būti iki birželio pabaigos.

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio

Vyriskų ir Moteriskų Rūbų Siuvykla

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisyimo Darbą

Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. TORONTO

Telef.: LO. 1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Hamilton Trust Bldg., Suite 109

57 QUEEN ST. W. TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

L.L.D. 162 Kuopa Ruošia Vakarienę - Šokius šeštadienį, Kovo-March 3 d.

Lietuvių Svetainėj

(160 Claremont St.)

Karštų ir šaltų valgių vakarienė. Įvairūs gėrimai

Sokiams gries keturių muzikantų orkestras

Pradžia 6.30 v. v. Išanga \$2.00

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

MERLE PORRITT
Nakties Telefonas: WA. 3-4237

Savininkė A. Rušėnienė

Petro Bepirščio Bičių šviežias Medus

Galima gauti pasipirkti Toronte:

A. Kuktų krautuvėje, 847 College St.

ir
Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.
arba P. Bepirsty Bityne:
R. R. 2, Utopia, Ont.

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. EM. 6-9591
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paėina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Už Elektrą Tik \$2.51 į Mėnesį
(Flat rate)

—
Nereikia įmokėti iš kalno

—
Daug šilto vandens su

Elektriniu vandens šildytuvu

—
10 metų garantija

Brockton Tire & Radio Company

1617 DUNDAS ST. WEST
(Brock kampas)

OL. 4253

Toronto